

**BERDINTASUNERAKO 2015/2 FORU ARAUAREN
2015-2016 JARRAIPEN TXOSTENA
2017-03-17**

AURKIBIDEA

1.- AURKEZPENA

2.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN ESKUMENAK, FUNTZIOAK, ANTOLAKETA ETA FINANTZAKETA.

2.1.- Emakumeen eta gizonen Berdintasunerako Organoa.

2.2.- Emakumeen eta gizonen Berdintasunerako Departamentu Unitateak.

2.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako koordinazio eta gizarte solaskidetza egiturak.

3.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO BERARIAZKO POLITIKAK

3.1.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako tokiko politika publikoen sustapena.

3.2.- Sare eta praktika feministen babesa.

3.3.- Sentsibilizazio sozialerako, ezagutzarako eta praktikarako neurrien garapena.

3.4.- Indarkeria matxistaren aurkako borrokarako foru politikaren diseinua, koordinazioa eta ebaluazioaren garapena.

4.- GENERO IKUSPEGIA GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUERETAN ETA GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOKO FORU SEKTORE PUBLIKOKO ENTITATEEN JARDUERETAN INTEGRATZEKO NEURRIAK

4.1.- Departamentuen Berdintasunerako Foru Planaren plangintza, jarraipena eta ebaluazioa.

4.2.- Ordezkaritza eta partaidetza orekatua Foru Aldundiaren esparru eta maila guztietako lan taldeetan.

4.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren aldeko informazioaren ekoizpena eta kudeaketa, eta barne eta kanpo komunikazioa.

4.4.- Foru azterlan eta estatistikak genero ikuspegia txertatuz egitea.

4.5.- Kontratazio publikoan txertatutako berdintasunerako klausulak.

4.6.- Diru-laguntzetan txertatutako berdintasunerako klausulak.

4.7.- Araugintza: generoaren eraginaren alde aurretiko ebaluazio txostena foru arauen aurreproiektu zein izaera orokorreko xedapenen proiektuetan, baita sektore izaerako foru plan estrategikoetan ere.

4.8.- Aurrekontuen plangintza eta kudeaketa: genero inpaktua egiaztatu, aztertu eta ebaluatu urtero aurrekontua onartu baino lehen eta, baita ere, modu berean, aurrekontu ekitaldia bukatzen denean.

4.9.- Langileen kudeaketa: sarbidea eta hautaketa, sustapena, prestakuntza, ordainsariak, lan segurtasuna eta osasuna, erantzunkidetasuna eta bateragarritasuna.

5.- BERDINTASUNAREN SUSTAPENA FORU ESKU HARTZE ESPARRUETAN

5.1.- Demokrazia parte-hartzaile baterantz.

5.2.- Zainketa duinen eta guztientzakoeren eredu sozialerantz

5.3.- Bizitzaren iraunkortasunaren zerbitzurako ekonomiarantz.

5.4.- Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz.

5.5.- Indarkeria matxistarik gabeko bizitzarantz.

6.- ONDORIOAK

6.1.- Betetze mailaren estimazio kuantitatiboak.

6.2.- Betetze mailari buruzko hainbat hausnarketa kualitatiboak.

1.- AURKEZPENA

Emakumeen eta gizonen berdintasunerako 2/2015 Foru Arauak bere jarraipena nola egin behar den jasotzen du bere **Hirugarren Xedapen Gehigarrian**, “**Foru arauaren jarraipena eta ebaluazioa**”. Bertan, foru arau hau behar bezala bete, garatu eta aplikatzen dela egiaztatzeko, lau puntu jasotzen dira:

- Foru araua indarrean jarri eta sei hilabeteko epean gehienez, foru arauaren “Jarraipen eta Ebaluazio Batzordea” sortzea onartuko da.
- Urtero, foru araua honetan xedatutako neurrien jarraipenari eta egikaritze mailari buruzko txostena osatuko du *Jarraipen eta Ebaluazio Batzordeak*, eta neurriak proposatuko ditu, foru arauak erabateko eraginkortasuna izan dezan. Txosten hori *Gipuzkoako Foru Aldundiko* webgunean argitaratuko da.
- Bost urtez behin, *Jarraipen eta Ebaluazio Batzordeak* foru aruari buruzko ebaluazio txosten bat osatuko du, eta *Gipuzkoako Batzar Nagusietara* bidaliko du.
- *Gipuzkoako Foru Aldundiak* beharrezko baliabide ekonomikoak ezarriko ditu foru arauaren ebaluazioa egiteko, material aditua den pertsonaleko parte-hartzea bermatuz.

Txosten hau, bigarren puntuari aipatzen den **urteroko jarraipenari eta egikaritze mailari buruzko txostena** da. Ez da, beraz, bost urtez behin egingo den ebaluazio txostena.

2017ko martxoko jarraipen txosten hau egin den **lehendabizikoa da**. Hau da, 2/2015 Foru Araua onartu zen bi urtetara egin da lehen jarraipen txostena. Foru araua onartu eta urtebetara egin beharrean, bi urtetara egiteko arazoak ondoko hauek izan dira:

- Foru araua 2015ean garatzen hasi zen arren, urte horretan *Gipuzkoako Foru Aldundian*, gobernu aldatetarekin egon ziren departamentuen antolaketaren aldaketak, egituraketa berriari moldatu beharrak eta pertsona arduradunen izendapen berriek, hasierako hilabeteetan foru arau berriaren martxan jartzearen moteltzea ekarri zuten. Horrelako egoera guztietan gertatzen den moduan, lehendik datozen arauak eta lanek badute aurrera jarraitzeko inertzia, baina arau eta lan hasi berriek martxan jartzeko behar duten lehen bultzada hori, maiz, atzeratu egiten da.
- Hau dela eta, 2016ko martxoko jarraipen txostena ez egitea erabaki zen, oraindik ere hasierako urratsak garatzen ari zirela ikusirik eta egindakoaren jarraipena egiteko baino, foru arauaren sustapen eta indartze lanak egiteko unea zela erabakirik.
- Orain berriz, foru araua 2015ean martxan jarri eta 2016 osoan zehar foru araua garatu ahal izan ondoren, jarraipen txostena egiteak zentzuak eta edukiak badituela ikusirik, foru arauak bi urte betetzen duen une honetan, lehen jarraipen txosten hau egin da.

Jarraipen txostena egiteko, **metodologia bikoitza** erabili da:

- Alde batetik, **FORU DATUAK BILDU ETA AZTERTU** dira, bereziki foru departamentuek eta *Berdintasunerako Organoak* emandako datuak.
- Bestetik, **PERTSONA INPLIKATUEN INFORMAZIO ZUZENA** jaso da, bereziki *Berdintasunerako Organoko* langileen informazioa eta departamentuen arteko koordinazio

egituretan lanean ari diren pertsonen informazioa, beraiek baitira foru araua garatzen ari direnak edota bere garapena gertutik ezagutzen dutenak.

Metodologia honen bidez **esparru eta datu iturri hauek aztertu dira:**

- Gipuzkoako Foru Aldundiko antolaketa eta finantzaketan 2015 eta 2016an eman diren BERDINTASUNERAKO ALDAKETA, MOLDAKETA ETA ERAKETA BERRIAK, hiru esparru hauetan:
 - o *Berdintasunerako Organoaren* baitan.
 - o Foru departamentuetan eta beren barneko antolaketan.
 - o Foru departamentuen arteko egituretan.
- Gipuzkoako Foru Aldundiko DEPARTAMENTUEN BERDINTASUNERAKO 2015 ETA 2016 URTEETAKO PROGRAMAZIOAK eta programazio horien jarraipenak, bi esparru hauei jarraipena eginez:
 - o Departamentu bakoitzaren bere jarduera esparruko berariazko politikak, **beti ere generoaren eta berdintasunaren ikuspuntutik aztertuta**, eta foru esku hartze esparruetan berdintasunaren sustapena burutze aldera.
 - o Departamentu guztiek modu adostu eta bateratuan garatzen dituzten politika eta prozedura administratibo komunak. Esaterako: berdintasunerako klausulak foru kontratu eta diru-laguntzetan, arautegiaren genero eraginari buruzko ebaluazio txostenak eta halakoak.
- BERDINTASUNERAKO ORGANOAREN 2015 ETA 2016KO PROGRAMAZIOA eta programazioa horren jarraipenak, bi esparru hauei jarraipena eginez:
 - o Gipuzkoako lurralde historikoan zuzenean burutzen dituen emakumeen eta gizonen berdintasunerako berariazko politikak.
 - o *Gipuzkoako Foru Aldundiaren* baitan berdintasuna bultzatzeko bere eginbeharren barnean burutzen dituen berdintasunerako sustapen lanak eta departamentuen arteko koordinazio zereginak.

Bestalde, **jarraipen txosten honek dituen atalak** foru arauak berak dituen kapituluak jarraituz eratu direla esan daiteke. Jarraipen txosten hau lehena denez, egokiena foru arauak markatzen dituen atal nagusi guzti hauen banan banako jarraipena egitea zela erabaki da. Modu honetan, jarraipenaren eta hobekuntzarako arlo eta puntu zehatzak ikuspegi zabalago baten testuinguruan kokatu daitezke.

Beraz, lehen atal hau, "AURKEZPENA", eta azken atala, "ONDORIOAK", izan ezik, jarraipen txostenaren beste lau atalek 2015/2 Foru Arauaren kapitulu nagusien jarraipena egiten dute.

- Bigarren atalean, "Emakumeen eta gizonen berdintasunerako Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskumenak, funtzioak, antolaketa eta finantzaketa", foru arauaren izen bereko I. TITULUaren jarraipena egin da.
- Hirugarren atalean, "Emakumeen eta gizonen berdintasunerako berariazko politikak", foru arauaren izen bereko II. TITULUaren jarraipena egin da.
- Laugarren atalean, "Genero ikuspegia Gipuzkoako Foru Aldundiaren jardueretan eta Gipuzkoako lurralde historikoko foru sektore publikoko entitateen jardueretan integratzeko neurriak", foru arauaren izen bereko III. TITULUaren jarraipena egin da.

- Bosgarren atalean, “Berdintasunaren sustapena foru esku hartze esparruetan”, foru arauaren izen bereko IV. TITULUAren jarraipena egin da.

Aurkezpena bukatzeko, egin den **jarraipena bi eratak**oa dela esan daiteke:

- Batetik, DESKRIPTIBOA: titulu bakoitzaren kapitulu eta artikuluetan egindakoa laburtzen da. Hau da, ze jardueran egin diren, berdintasunerako egiturak ze bilerak egin dituzte eta zein gai landu dituzten, eta horrelakoak.

Jarraipen mota hau, egin denari buruzko informazioaren laburpena, txosten honen 2, 3, 4 eta 5. Ataletan jaso da.

- Bestetik, BALORATIBOA: titulu bakoitzaren kapitulu eta artikuluetan jasotzen diren zereginak, funtzioak, egiturak... eta abar, hau da foru arauaren item edo puntu guztien lanketa baloratu da. Hau da, 2015 eta 2016an, item guztietatik zeintzuk landu diren eta zeintzuk ez.

Jarraipen mota hau, landu denaren balorazioa egiten duena, bereziki seigarren eta azken atalean jaso da. Jarraipen baloratibo hau bi azpiataletan ordenatu da: estimazio kuantitatiboak eta hausnarketa kualitatiboak.

Bestalde, egin den jarraipen baloratiboari buruzko HIRU OHAR edota hausnarketa garrantzitsu laburtu eta aurreratu behar dira aurkezpenean, txostena hasi aurretik, nahiz eta ondorengo ataletan ere aipatzen diren:

- 2015/2 Foru Arauak aurretik berdintasunaren alde egindako jarduera, diagnostiko eta planen esperientzia onak jaso, sendotu eta arautu zituenez, aurretik egindako berdintasunerako hainbat foru politikei jarraipena eman zien. Hau da, *Berdintasunerako I. Foru Plana* (2008-2011) eta *Berdintasunerako II Foru Planaren (2012-2020)* baitan egindako ekintzak eta martxan jarritako egiturak jaso zituela, osatuz eta indarberrituz. Nolabait esateko, aurreko urteetako berdintasunaren aldeko zegoen inertzia, egiturak eta praktika onak bereganatu, jarraipena eman eta foru arau mailara eraman zituela.

Aurreko jarduera, eskarmentu eta inertzia horiek berdintasunerako foru arauaren garapenaren hasiera erraztu eta bizkortu egin dute. Nolabait esateko, ez da zerotik hasi. Foru arauak aipatzen dituen hainbat funtzio eta zeregin egiten ari ziren jadanik. Horregatik, lehen bi urte hauetan, lehendik zetozen horietako asko jarraitu, sistematizatu, sendotu eta hobetu egin dira. Baita, bakar batzuk, alboratu ere, beste batzuk lehenetsi direlako.

Beraz, aipatuko diren 2015 eta 2016ko hainbat lanketa edo garapen, foru araua onartu baino lehenago hasi ziren prestatzen, diseinatzen, probatzen, lantzen... Eta horiek, foru araua betez, indartu, sendotu eta gehiago landu edo garatu dira.

- Berdintasunerako foru arauak item oso zabalak eta sakonak jasotzen dituzenez, nekez neurtu daiteke betetze maila modu absolutuan. Hau da, item hori guztiz garatu edo bete den edota berdintasunaren ikuspegitik item horretan egin daitekeen guztia egin den ala ez neurtuz. Beraz, “garatu” esaten denean, “betetze maila” esaten denean, “lantzen” ari dela ulertu behar da, ez dena garatu denik edo guztiz bete denik. Horregatik, foru arauaren itemak landu egin diren ala ez neurtu da.

Lehendabizi, lantzen hasi den ala ez neurtu da. Hau da, foru arauak agintzen duena oraindik lantzen edo garatzen hasi den ala ez. Garatzen hasi ez denean, horrela jaso da. Adibidez, zerbait garatzeko arauan bertan ezarritako eperen bat bete ez denean, ez dago zailtasunik jarraipena egiteko: ez da landu, ez da lantzen hasi. Baina beti ez da hain garbia eta argia. Maiz, helburu edo zeregin bat ondo lantzen ari da baina askoz gehiago dago

lantzeko, egiteko, garatzeko. Sarri berdintasunaren aldeko plana, programa edo jarduerak ganoraz garatzen dira, baina horrek ez du esan nahi gehiago ezin dela garatu, guztiz garatuta dagoela eta abar. Baina, bestalde, badira ere lanketa edo garapen hasierakoak, azalekoak, zalantza beterikoak...

Horregatik, balorazioaren bigarren pausuan, data bezalako erreferentzia garbirik ez dagoenean, egin beharrekoa lantzen ari bada, lantzen ari dela esan beharko genuke. Baina, txostenean aurrerago azalduko den moduan, kasu batzuetan, ñabardura bat eduki dugu kontuan: berdintasunerako egituretan lanean ari diren langileen ustetan, lantzen ari den hori nola ari den lantzen bereizten duena. Hau da, beraien ustez, ez “zenbat” landu edo garatu den, baizik eta “nola” landu den. Ondorioz, era edo modu nahiko egokian lantzen ari den ala ez estimatu da.

- Beti ere, ulerturik, “modu egokia” hau izango litzakeela: nahiz eta kualitatiboki edota kuantitatiboki gehiago landu eta garatu behar den, jadanik baldintza eta bitarteko nahiko egokiekin lantzen ari da. Esaterako: beharrezko pertsonen parte hartzearekin, nahiko bitarteko ekonomikoekin, garatu behar den guztia martxan jarri da jadanik, egin beharrekoa ondo bideratuta dago, pasu edo faseren bat jadanik bukatu da, era sistematikoan ari da lantzen, emaitzak ematen ari dira, helburuak betetzen hasi dira, eta abar.
- Eta “modu apalagoan lantzen edo garatzen ari da” hau izango litzakeela: kualitatiboki edota kuantitatiboki nahiko baldintza eta bitartekorik gabe hasi dela lantzen. Esaterako: zailtasunak daude atal edo esparru batzuk martxan jartzeko, pertsonal gutxi dago egin behar den guztia egiteko, bitarte ekonomikoak falta dira ekintzak burutzeko, oraindik dena hasiberria da, oraindik egitasmoa da errealitatea baino, eta abar.
- Azkenik, seigarren atalean, ondorioen atalean, estimazio kuantitatiboak interpretazio orokor bat egiteko metodologia baino ez dira. Eta ondoren aipatzen diren errealitateak jakinda eta kontuan hartuta irakurri eta erlatibizatu behar dira.
 - Kasu gehienetan, item bat garatu edo landu izateak ez du esan nahi dena garatu edo landu denik edota aurrerago garatzen jarraitu behar ez denik.
 - Kasu batzuetan, item bat garatu edo landu izan dela esateak “modu egokian garatzen ari dela” nahiko du esan. Eta alderantziz, garatu edo landu izan ez dela esateak “garatzen ari dela, baina modu apalagoan garatzen ari dela”.
 - Item guztien edukia eta mamia, zabaltasuna eta sakontasuna, ez dira berberak. Nolabait esateko, “udareak”, “sagarrak” eta “laranjak” batzen dira “fruta” kategoriarean. Eta fruta-arbolak, pagoak eta pinuak “zuhaitzak” kategorian. Ondorioz, berdintasunaren aldeko bere eragina ez da antzekoa edo konparagarria. Beraz, bata ala bestea garatzeak eragina eta balorazio ezberdina izan dezake. Hori baloratzeko, kasu bakoitzean, txostenaren aurreko ataletan, jarraipen deskriptiboan, aipatzen diren zehaztasunak kontsultatu behar dira.

Hau guztia esanda ere, estimazio kuantitatiboak badu bere balioa. Batetik, foru arauaren betetze mailaren argazki orokorra eta tendentzia nagusia ezagutzeko balio du. Bestetik, batzaz beste tituluen garapen orekatua egiten ari den ala ez ikusteko eta puntu ahulak eta indartsuak identifikatzeko ere balio du.

Bestalde, jarraipen txosten hau ez da estimazio kuantitatiboekin bukatzen, baizik eta egindako jarraipen deskriptibo luze eta zehatzaren arlo azpimarragarri eta esanguratsuei buruz hausnarketa kualitatiboa eginez.

2.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO GIPIZKOAKO FORU ALDUNDIAREN FUNTZIOAK, ANTOLAKETA ETA FINANTZAKETA

Atal honetan, 2015/2 Foru Arauak II. Kapituluaren agintzen duenaren jarraipena jasotzen da. Foru arauak aipatzen dituen antolaketaren egiturak jarraituz egin da jarraipen hori, bakoitzean modu egokian zer garatu den eta zer ez jasotzen delarik:

- 2.1.- Emakumeen eta gizonen arteko *Berdintasunerako Organoa*.
- 2.2.- Emakumeen eta gizonen *Berdintasunerako Departamentu Unitateak*.
- 2.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako koordinazio eta gizarte solaskidetza egiturak.

2.1.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNERAKO ORGANOA

2015/2 Foru Arauak aginduta bezala, *Berdintasunerako Organoaren berdintasunerako berriazko izaera eta Foru Aldundiaren politiken zeharkako izaeraren aitortzea* onartu da. Ondorioz, izaera horrekin bat eginez:

- *Berdintasunerako Organoaren berrantolaketa* egin da.
- *Organoaren atxikipena* onartu eta gauzatu da, gaur egun *Diputatu Nagusiaren Alorrari* atxikita dagoelarik.

Aipatu den zeharkako izaerari erantzunez, 2015/2 Foru Arauaren arabera *Berdintasunerako Organoari* dagozkion **helburu eta zereginak oso zabalak eta sakonak** direnez, zailtasun bat dago bere jarraipena egiteko. Batetik, bi urte hauetan zeregin guztiak edo ia guztiak, lantzen eta garatzen hasi direla esan daiteke eta, bestetik, zeregin guztietan oraindik lantzeko eta garatzeko asko dagoela ere bai.

Horregatik, “zenbat” garatu den baino “**nola**” **garatzen ari den** izango litzateke jarraipena egiteko modurik egokiena. Hau da, modu egokian lantzen ari diren ala ez galdeturik, bi kategori hauetan sintetizatu:

- Modu egokian lantzen edo garatzen ari da: hau da, nahiz eta kuantitatiboki edota kuantitatiboki gehiago landu eta garatu behar den, jadanik baldintza eta bitarteko egokiekin lantzen ari da. Esaterako: beharrezko pertsonen parte hartzearekin, nahiko bitarteko ekonomikoekin, garatu behar den guztia martxan jarri da jadanik, egin beharrekoa ondo bideratuta dago, pasu edo faseren bat jadanik bukatu da, era sistematikoan ari da lantzen, emaitzak ematen ari dira, helburuak betetzen hasi dira, eta abar.
- Modu apalagoan lantzen edo garatzen ari da: hau da, kuantitatiboki edota kuantitatiboki nahiko baldintza eta bitartekorik gabe hasi dira lantzen. Esaterako: zailtasunak daude atal edo esparru batzuk martxan jartzeko, pertsonal gutxi dago egin behar den guztia egiteko, bitarte ekonomikoak falta dira ekintzak burutzeko, oraindik dena hasiberria da, oraindik egitasmoa da errealitatea baino, eta abar.

Irizpide hauek erabiliz, *Berdintasunerako Organoaren* helburu eta zereginekin ondorengo sailkapena egin dezakegu:

Foru Arauaren aginduz berari dagozkion helburu eta zeregin hauek jadanik modu egokian lantzen ari da. Hau da, nahiz eta kualitatiboki edota kuantitatiboki gehiago landu eta garatu behar diren, jadanik baldintza eta bitarteko nahiko egokiekin lantzen ari da:

- Berdintasunerako foru politikak bultzatu eta koordinatzea, eta horien jarraipena zein ebaluazioa egitea.
- Udal mailan sustapen neurriak ezartzea, emakumeen eta gizonen berdintasunerako politikak garatzeko baldintza egokiak sortzeko.
- Gipuzkoako Lurralde Historikoan sare eta praktika feministak indartzeko baldintza egokiak sortzen laguntzearen bermatzea.
- Indarkeria matxistaren aurkako foru politikaren diseinua, koordinazioa, jarraipena eta ebaluazioaren koordinaketa bultzatzea gizarte politikaren esparruan *Gipuzkoako Foru Aldundian* eskumenak dituzten departamentuekin.
- Herritarrak sentsibilizatzea genero ezberdintasunari buruz eta berdintasunaren alde.
- Berdintasunaren esparruan gainerako euskal herri administrazioekin solaskidetza eta koordinazioa bermatzea.
- Berdintasunaren esparruan, programazioaren edo plangintzaren diseinua zuzentzea, baita jarraipen eta ebaluazio mekanismoak zuzentzea ere, *Gipuzkoako Foru Aldundiaren* eremuan.
- Gipuzkoan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko ekintza positiboen berariazko neurriak diseinatu eta bultzatzea.
- Foru araudian eta foru plan estrategikoetan genero eraginaren aurretiazko ebaluazioa egiteko orduan, organo egiaztatzaile gisa jardutea, dagozkion derrigorrezko txostenak emanaz.
- Berdintasunaren gaian berariazko programak diseinatzea, foru egiturei prestakuntza emateko.
- Gipuzkoako Lurralde Historikoko udaletan berdintasunerako egitura teknikoak sortzen eta indartzen laguntzea.
- Gipuzkoako udaletako berdintasun teknikarien sare-lana sortu eta indartzea, udalaz gaindiko beste sareetan egiten den lanari jarraituz.
- Solaskidetza politikorako espazioak sortzea eta bultzatzea, *Foru Aldundiaren* eta Gipuzkoako mugimendu feministaren zein emakumeen elkarte mugimenduaren artean, eta beharrezko baldintzak sortzea bertan garatzen den lana indartzeko.
- Neurriak ezartzea berdintasunaren aldeko emakumeen elkarte mugimendua indartzeko eta emakumeen jabetasuna zein partaidetza sozio-politikoak sustatzeko.
- Gipuzkoako herritarrentzat sentsibilizazio jarduerak egitea emakumeen eta gizonen ezberdintasun egoeraz eta berdintasuna sustatzeko abiarazi behar diren neurriez, bereizkeria anitzeko egoerak aintzat hartuta.
- Erakunde publiko zein pribatuekin harremanak finkatzea eta partaidetza nahiz lankidetzarako bideak ezartzea, bai Gipuzkoa barruan bai Gipuzkoatik kanpo, erakundeon

xedeek edo eginkizunek lurralde eremuan emakumeen eta gizonen berdintasuna erdiesten laguntzen badute.

- Berdintasun arloan, nola lurralde mailan hala autonomia, estatu, komunitate edo nazioarte mailan sortzen diren ekimenen jarraipena egitea, eta Gipuzkoako Lurralde Historikoarentzat interesgarri direnetan parte hartzea.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasun arloarekin zerikusia duten epaimahai, batzorde eta lan taldeetan parte hartzea.
- Foru Arau hau eta generoaren esparruan indarrean dauden gainerako araudiak betetzen direla zaintzea.

Foru Arauaren aginduz berari dagozkion helburu eta zeregin hauek maila apalagoan lantzen ari dira. Hau da, ez dira lantzen hasi edota, lantzen hasi badira ere, kualitatiboki edota kuantitatiboki nahiko baldintza eta bitartekorik gabe hasi dira lantzen:

- Departamentuei eta Gipuzkoako foru administrazioaren mende dauden gainerako erakunde eta organoei laguntza eta aholkularitza ematea, genero ikuspegia ezartzeko politika, programa eta ekintza guztietan, maila eta fase orotan.
- Gizarte eta erkidego baliabide eta zerbitzuak sortu eta egokitzeko proposamena egin eta bultzatzea, emakumeen eta gizonen bizitza pertsonala, zein familia eta lan bizitza bateratu eta zaintzan erantzunkidetasuna sustatzeko.
- *Gipuzkoako Foru Aldundiak* berriazko programa eta zerbitzuak egokitu eta sortzeko proposamena egin eta bultzatzea, bereizkeria anitza jasaten duten emakumeei oinarritzko eskubide sozialak bermatzeko.
- Berdintasunerako foru egiturak zein emakumeen eta gizonen berdintasunerako departamentu unitateak bultzatu eta koordinatzea, eta aholkularitza ematea, 11. artikuluan xedatutako funtzioen arabera.
- Gipuzkoako Lurralde Historikoan gertatzen diren bereizkeria egoerak antzematea, eta horiek errotik kentzeko neurriak diseinatu eta bultzatzea.

2015/2 Foru Arauan aipatzen diren *Berdintasunerako Organoaren* zeregin hauek guztiak modu egokian betetzeko, *Berdintasunerako Organoak* behar dituen baliabideak ere garatu behar direla jasotzen da foru arauan bertan. Horretarako, hiru pausu eta epe batzuk aipatzen ditu arauak berak:

- *Berdintasunerako Organoak* bere zereginak betetzeko dituen langile premiei buruzko txostena egitea, eta hori egiteko epea: arau onartzetik gehienez sei hilera (2015-09-17).
 - o Pausu hau beteta dago jadanik, *Berdintasunerako Organoak* bere txostena egin duelako.
- *Berdintasunerako Organoak* egindako txostena kontuan hartuta, langile premiaren arabera lanpostuen zerrendaren aldaketa egitea, eta hori egiteko epea: arau onartzetik gehienez urtebetera (2016-03-17).
 - o Pausu hau ez da oraingo bete.
- Eta, azkenik, aurreko bi pausuen ondoren, prozesua itxiz eta azken epea jarriz, sortutako lanpostu berriak betetzeko epea: arau onartzetik gehienez hiru urtetara (2018-03-17). Epemuga hau, jakina, ez da oraindik bete. Urtebeteko epea dago oraindik betetzeko.

- *Berdintasunerako Organoak* bere zeregin berriak betetzeko dituen langile premiei buruzko txostenean jasotako beste lanpostuak ez dira oraingoz sortu. Beraz, foru araua onartzetik gehienez hiru urtetara gauzatu beharko lirateke. Hau da, urtebeteko epean.

Bestalde, *Berdintasunerako Organoa* indartzeko ondorengo moldaketa egin da: *Diputatu Nagusiaren Arloan* hutsik zegoen goi mailako teknikari plaza bat *Berdintasunaren Organora* pasa da eta berdintasunerako berariazko prestaketa atxiki zaio, beste berdintasun teknikari plazei bezala. Honek beste sendotasun bat eman dio *Organoari* bere zereginak burutzeko, bai aldundiaren baitan eta bai aldunditik kanpo.

Berdintasunerako zerbitzuburuaren lanpostua berriz, ez da oraindik birdefinitu eta, ondorioz, ez ditu oraindik teknikarien lanpostuek dituzten berdintasunerako berariazko baldintza eta betebeharrak. Beraz, *Organoaren* indartze eta sendotze aldera, lanpostu honen aldaketa egin beharko litzateke, 2015/2 Foru Arauaren 16. artikulua, *Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2005 Legeak* 17. artikuluan xedatutako aipatuz, berdintasuneko teknikarien gaikuntzari buruz esaten duena kasu guztietan betetzeko.

2.2.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNERAKO DEPARTAMENTU UNITATEAK

2015/2 Foru Arauak departamentu unitate administratibo gisa sortu zituen emakumeen eta gizonen berdintasunerako departamentu unitateak. Beraien helburua foru departamentu bakoitzaren, foru organismo autonomoen, eta horietara atxikitako enpresa entitate publikoen zein foru merkataritza sozietateen gaitasuna indartzea da, era horretan, *Berdintasunerako 4/2005 Legeak*, foru arau berak eta *Gipuzkoako Foru Aldundiak* onartzen dituen berdintasunerako foru planek xedatutakoa betetzeko.

Berdintasunerako Organoaren kasuan moduan, **Berdintasunaren aldeko xedapenak betetzeko departamentu bakoitzaren gaitasuna indartzeko** sortutako berdintasunerako departamentu unitateak eratzeko antzeko hiru pausu edo fase eta epe ezartzen ditu *2015/02 Foru Arauak*:

- Lehenengoa, foru departamentuek bere berdintasunerako departamentu unitateek bere funtzioak betetzeko dituzten langile premiei buruzko txostena egitea, eta horretarako epea: arau onartzetik gehienez sei hilera (2015-09-17).
 - *Berdintasunerako Organoak* departamentuei laguntzeko irizpideak eta galdera zerrenda bat prestatu zuen eta, horrela nahi izan zuten departamentuen txostena kontrastatu ere egin zuen.
 - Beste departamentu batzuk, *Funtzio Publikoko Zuzendaritzak* eskainitako eta eskatutako langile premiei buruzko eskaera orokorrean txertatu zuten berdintasunerako ere.
 - Modu batean edo bestean, lehen urratsa hau emanda dagoela esan daiteke.
- Bigarrena, egindako langileen premiei buruzko txostenak kontuan harturik, lanpostuen zerrendaren aldaketa egitea, lanpostu batzuk moldatzen edo lanpostu berriak sortzen, eta hori egiteko epea: arau onartzetik gehienez urtebetera (2016-03-17).

- Lanpostuen zerrendan halako aldaketak egiteko behar diren esparru guztien azterketa sakona eta zehatza egin da bi urte hauetan. Arlo teknikoa eta ekonomikoa aztertu dira foru aldundiak dituen baliabideak eta ahalmenak modu zentzuzkoan erabili ahal izateko. Beti ere, *2015/2 Foru Arauak* unitate hauek eratuz lortu nahi dituen helburuak gaur egungo baldintza eta testuinguruan lortzeko asmoarekin.
- Azterketa hau egiterakoan, egungo Foru Gobernuaren *Kudeaketarako Plan Estrategikoan* jasotako printzipioak ere kontuan hartu dira, beraiekin bat eginez eta modu koherentean jokatzeko gai honetan ere. Bereziki eraginkortasun tekniko eta ekonomikoari, zeharkakotasunari eta jasangarritasunari begiratu zaielarik.
- Ikuspuntu guzti hauen argira eta *2015/2 Foru Arauak* departamentu unitate berri hauei ezarritako helburuak eta funtzioak aztertu ondoren, helburu horien lanketa eta lorpena gaur egun martxan dauden berdintasunerako egiturekin bermatzea erabaki da. Hau da, egitura berri hau eratzeko dauden zailtasun tekniko, juridiko eta ekonomikoak kontuan harturik, jadanik eratuta eta martxan dauden berdintasunerako egiturak helburu eta funtzio horietaz arduratzea.
- Hau da, irailaren 9ko 68/2008 Foru Dekretuaren bidez sortu ziren eta apirilaren 17ko 18/2012 Foru Dekretuan aldatutako egiturak arduratzea: Gipuzkoako Foru Aldundian Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Departamentu arteko Batzordea eta Talde Teknikoa eta, departamentu bakoitzean, Departamentu barruko Unitatea. Bereziki azken egitura hauek, *2015/2 Foru Arauan* “*Departamentu barneko koordinazio egiturak*” deiturikoak, izango dira departamentu barneko funtzioak landuko dituztenak.
- Helburu eta funtzio horien garatzea bermatzeko, egun eratuta dauden egituretan dauden pertsonen berariazko formazioa aurreikusi da, 2017an lantzen hasiko dena. Horrela, batetik *2015/2 Foru Arauak* jasotzen dituen helburuak eta funtzioak bermatuko dira eta, bestetik, genero ikuspegia zerbitzu eta esparru guztietara zeharkakotasunez zabalduko da.
- Hirugarrena eta azkena, eta amaitzeko epea ezartzen duena, sortutako lanpostu berriak betetzea, eta hori egiteko epea: arau onartzetik gehienez hiru urtetara (2018-03-17).
 - Beraz, epemuga hau ez da oraindik bete.
 - Aurreko puntuan esandakoa kontuan harturik, epemuga hau, *2015/2 Foru Arauan* “*Departamentu unitateak*” deiturikoaren funtzioak, 68/2008 Foru Dekretuan eratu ziren eta gaur egun jadanik martxan dauden “*Departamentu barruko unitateak*” deituriko egiturek bere gain hartzeko epemuga izango litzateke.

Moldaketa eta berrantolaketa prozesu guzti hau bukatzen den bitartean, **2015/2 Foru Arauan unitateei dagozkien funtzio batzuk jadanik betetzen ari dira**. Bai departamentu barneko koordinazio egiturek, bai departamentu arteko koordinazio egiturek eta bai Berdintasunerako Organoak berak, horietako funtzio batzuk betetzen ari dira.

Egitura hauek departamentu unitateen funtziorik garrantzitsuenak edo urgenteenak lantzen eta garatzen ari dira. Beraz, badira:

- Lantzen ari diren departamentu unitateen funtzioak, nahiz eta ez izan kuantitatiboki edo kualitatiboki modu guztiz osotuan.
- Oraindik lantzen hasi ez diren departamentu unitateen funtzioak.

Beste egitura batzuk lantzen ari diren departamentu unitateen funtzioak, nahiz eta kuantitatiboki edota kualitatiboki ez modu osoenean:

- Nork bere departamentuko organoei laguntza ematea, eta beharrezkoa bada, departamentu horri atxikitako foru organismo autonomoei, enpresa entitateei eta merkataritza sozietateei laguntza ematea, entitate horien guztien esparruan gertatzen diren bereizkeria egoerei arreta eman, aurre hartu, horien aurrean jardun eta ezabatzeko.
- Nork bere departamentuko arau, politika, programa eta ekintzetan generoaren ikuspegiaren integrazioa bultzatzea, baita horietara atxikitako foru organismo autonomoetan, enpresa entitateetan eta merkataritza sozietateetan ere.
- Nork bere departamentuan jarraipena egitea, foru arau honetan xedatutakoa eta berdintasunerako politiken garapena betetzen dela bermatzeko. Jarraipen horren arabera, beharrezko neurriak proposatuko dituzte oztopoak ezabatu eta bereizkeria egoerak desagerrarazteko, baita emakumeen eta gizonen arteko berdintasunean aurrera egiteko ere.
- Departamentu eskudunarekin koordinatu eta lan egitea, *2005eko otsailaren 18ko 4/2005 Legeak, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoak*, ezarritako xedapenak, eta emakumeen eta gizonen berdintasunaren alorrean *Gipuzkoako Foru Aldundiak* onartutako plan eta programetan ezarritako aginduak betetzeko.
- Nork bere departamentuko kontratu eta diru laguntzetan, baita, kasu bakoitzean, berari atxikitako foru organismo autonomoen, enpresa entitate publikoen eta merkataritza sozietateen kontratu eta diru laguntzetan ere, berdintasun klausulen ezarpena bultzatzea, egiaztatzea eta prozesu horren jarraipena egitea.
- Nork bere departamentua, baita, kasu bakoitzean, berari atxikitako foru organismo autonomoak, enpresa entitate publikoak eta merkataritza sozietateak ere ordezkatzeta, *2008ko irailaren 9ko 68/2008 Foru Dekretuak, Gipuzkoako Foru Aldundian* “Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Departamentu arteko Batzordea” eta “Talde Teknikoa” eta, departamentu bakoitzean, “Departamentu barruko Unitatea” sortzekoak eta osaera zein funtzionamendua arautzekoak (*apirilaren 17ko 18/2012 Foru Dekretuak* aldatutakoa edo ondorengo aldaketek aldatutakoa), zehaztutako departamentu arteko koordinaziorako foru egitura teknikoan.
- *2015/2 Foru Arau* betetzen dela zaintzea.

Oraingoz lantzen hasi ez diren departamentu unitateen funtzioak:

- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren printzipioa nork bere departamentuan eta kasu bakoitzean horri atxikitako foru organismo autonomoetan, enpresa entitateetan eta merkataritza sozietateetan aplikatzen dela zaintzea.
- Hala eskatzen bazaie, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Organoarekin batera lan egitea, foru arau honetako 8. artikuluan zehaztutako funtzioak betetzeko.
- Foru arau honen 20. artikuluan aurreikusten den emakumeen eta gizonen berdintasunerako foru plana garatzeko dagokion departamentuaren plan edo programak proposatzea, bai eta departamentuari atxikitako foru organismo autonomo, enpresa entitate publiko eta merkataritzako foru sozietateenak ere.
- Berariazko neurriak diseinatu eta bultzatzea, nork bere departamentuaren jarduera esparruetan ekintza positiboak egiteko, edo, kasu bakoitzean, departamentuari atxikitako

organismo autonomo, enpresa entitate publiko eta merkataritza sozietateen jarduera esparruetan.

- Nork bere departamentuari eta, kasu bakoitzean, departamentu horretara atxikitako foru organismo autonomoei, enpresa entitate publikoei eta foru merkataritza sozietateei aholkularitza ematea emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren esparruan, bakoitzak garatzen dituen sektorekako politika zehatzei dagokienez.
- Nork bere departamentuko langileei eta, kasu bakoitzean, departamentu horretara atxikitako foru organismo autonomoetako, enpresa entitateetako eta merkataritza sozietateetako langileei aholkularitza ematea emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren esparruan, bai eta generoaren eraginaren alde zuzeneko ebaluazioa egiteko prozesuan ere. Halaber, aholkularitza ematea *2005eko otsailaren 18ko 4/2005 Legeak*, emakumeen eta gizonen berdintasunerakoak, 19. artikuluan eta hurrengoetan xedatutako neurriak abian jartzeko, bereizkeriak ezabatu eta berdintasuna sustatzekoak.
- Nork bere departamentuko langileei eta kasu bakoitzean departamentu horretara atxikitako foru organismo autonomoetako, enpresa entitateetako eta merkataritza sozietateetako langileei, berdintasunaren esparruan prestakuntza emateko berariazko programak diseinatu eta horien jarraipena egitea.
- Nork bere departamentuaren jarduera esparruan, neurriak bultzatu eta proposatzea, bereizkeria anizkoitza jasaten duten emakumeen oinarrizko gizarte eskubideak jasotzen dituztela bermatzeko.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako departamentu barneko egiturak bultzatu eta koordinatzea, hain zuzen ere foru arau honetako 14. artikuluan aipatzen direnak, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren esparruan egin diren eta egingo diren jarduerak bateratu, baloratu eta koordinatzeko.
- Generoaren ikuspegitik nork bere departamentuaren eta, kasu bakoitzean, berari atxikitako foru organismo autonomoen, enpresa entitateen eta merkataritza sozietateen jarduerak aztertzea, foru arau honetako III. tituluan aipatzen diren gaien inguruan.
- Emakumeen eta gizonen berdintasun alorrarekin zerikusia duten epaimahai, batzorde eta lan taldeetan parte hartzea, norbere departamentuaren eta, kasu bakoitzean, berari atxikitako foru organismo autonomoen, enpresa entitate publikoen eta merkataritza sozietateen jarduera esparruan, hala eskatzen dietenean *Gipuzkoako Foru Aldundiari* edo *Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Foru Unitateari*.

2.3.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO KOORDINAZIO ETA GIZARTE SOLASKIDETZA EGITURAK

Berdintasunerako 2015/2 Foru Arauak, bere onarpenaren aurretik ibilbide bat egina zuten koordinazio eta gizarte solaskidetza egitura hauek I. Tituluaren IV. Atalean jaso eta indartzen ditu, ordura arte foru dekretuen bidez eratuak izan ziren foru arauaren mailaren bitartez finkatuz eta sendotuz.

Honek indarberritu egin ditu egitura hauek, bereziki berdintasunerako koordinazio egiturak. Azpimarratzakoa da, adibidez, departamentu guztien parte-hartzea berriro sustatu dela, bai maila politikoa eta bai maila teknikoa, partaideak berrituz, bileretan parte aktiboa hartuz eta datu eta esperientzien partekatzea areagotuz.

2.3.1.- Izaera politikoko eta izaera teknikoko departamentu arteko koordinazio egiturak.

Foru araua onartu zenetik, biziki berritu eta indartu dira arlo honetan *Gipuzkoako Foru Aldundiak* dituen hiru egiturak:

- *Berdintasunerako Batzorde Politikoa*, *Diputatu Nagusiaren* zuzendaritzapean biltzen den *Gipuzkoako Foru Aldundiko* zuzendarien batzordea.
- *Berdintasunerako Azpibatzerde Politikoa*, *Berdintasunerako Organoko* zuzendari nagusiaren zuzendaritzapean biltzen den departamentu bakoitzeko berdintasunerako zuzendari koordinatzaileen azpibatzerdea.
- *Berdintasunerako Departamentu Arteko Talde Teknikoa*, berdintasunerako zerbitzuburuaren zuzendaritzapean biltzen den departamentu bakoitzeko idazkari teknikoa eta berarekin batera etorritako departamentuko beste teknikari adituak.

BERDINTASUNERAKO BATZORDE POLITIKOAREN zeregina berdintasunerako foru politiken sustapena eta koordinazioa da. Horretarako, beharrezkoa den emakumeen eta gizonen berdintasunari buruzko hausnarketa estrategikoa egin, une bakoitzeko lehentasunak adostu eta lehentasun horiek gauzatzeko erabakiak hartzen ditu.

- Foru araua onartua izan zenetik, urte batzuk bildu gabe egon ondoren, *Batzorde Politikoa* 2016ko apirilaren 6an bildu zen 2016ko berdintasunerako foru politikak, planak eta foru arau bera ere bultzatzeko.
- Bilera horretan, batzordea gutxienez urtean behin biltzeko konpromisoa hartu zen.
- Une honetan, prestatzen ari den *Berdintasuna 2017-2019* egitasmoa eta plangintza aurkeztu eta onartzeko 2017ko *Batzorde Politikoa*ren bilera prestatzen ari da.

BERDINTASUNERAKO AZPIBATZERDE POLITIKOA, *Batzorde Politikoa*ren azpibatzerde eragilea dela esan daiteke. *Batzorde Politikoa*, partaideen kopuruaren aldetik, talde oso handia denez, partaideen kopuru eraginkorragoa izan daitekeen koordinazio egitura da *Azpibatzerde Politikoa*. Departamentu bakoitzetik soilik zuzendari batek edo bik hartzen dute parte *Azpibatzerde Politikoa*ren eta, modu honetan, departamentuko berdintasunerako zuzendari koordinatzaile zeregina bereganatzen dute.

Azpibatzerdearen zeregina, batetik *Batzorde Politikoa*ren adostutako urteko lehentasunen eta erabakien sustapena eta jarraipena egitea da eta, bestetik, beste departamentuekin berdintasunerako jardueren koordinazioa eta koherentzia indartzea. Bere departamentuan idazkari teknikoekin eta berdintasunerako departamentu barneko taldearekin lan egiten dute. Departamentu arteko koordinazioa burutzeko, berriz, noizbehinkako bilerak izaten dituzte.

Foru araua onartua izan zenetik, *Azpibatzerde Politikoa* data hauetan bildu da eta, bereziki, gaia hauek landu ditu:

- 2015eko maiatzaren 4an:
 - o 2014ko berdintasunaren programazioaren jarraipen txostenaren laburpena.
 - o 2015eko programazioaren ildo nagusien eta lehentasun estrategikoen aurkezpena eta kontrastea.
 - o *Berdintasunerako 2/2015 Foru Arauaren* garapena: 2015eko lehentasunak eta betebeharrak.

- 2015erako lan plangintza eta lan egutegia.
- 2016ko ekainaren 20an:
 - Azpibatzorde Politikoa.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2015eko programazioaren jarraipen txostenaren laburpena.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2016ko programazioaren aurkezpena.
 - 2016rako lan egutegia: edukiak eta egutegia.
- 2016ko urriaren 17an:
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako departamentuen 2016ko programazioaren jarraipena.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2017ko programazioaren prestaketa.
 - Berdintasunerako klausulak kontratu eta diru-laguntzetan.
- 2016ko abenduaren 14an:
 - Fase aldaketa. II Foru Planaren garapena lehen fasean. Bigarren fasearen ezaugarriak.
 - Berdintasunerako foru politikak 2017-2019. II Foru Planaren jarraipena eta bi foru plan berri, berdintasunerako foru politiken bi arlo garrantzitsuei berariazko garapena eta indarra emateko.
 - "AURRE!", Emakumeen aurkako indarkeriari aurre egiteko onartutako foru plana.
 - Prestatzen ari den erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plana.
- Azpibatzordea urtero hiru edo lau bider biltzeko konpromiso hartu du.
- Une honetan, prestatzen ari den Berdintasuna 2017-2019 egitasmoa eta plangintza martxan jartzeko 2017ko bilera prestatzen ari da.

BERDINTASUNERAKO DEPARTAMENTU ARTEKO TALDE TEKNIKOAK, alde batetik, berdintasunerako politiken departamentu arteko koordinazioa burutzen du, sinergiak bilatuz eta koherentzia bermatuz. Bestalde, departamentu guztiek erabiltzen dituzten prozedura administratibo komunak berdintasunaren aldetik nola hobetu aztertu eta garatzen ditu.

Bigarren zeregin hau funtsezkoa izan da esaterako, besteak beste, foru kontratu eta diru-laguntzetan departamentu guztien berdintasunerako klausulak txertatu ditzaten, edota arauen genero eraginari buruzko aurretiko txostenak egiteko.

Foru araua onartua izan zenetik, Departamentu Arteko Talde Teknikoa data hauetan bildu da eta, bereziki, gaia hauek landu ditu:

- 2015eko maiatzaren 6an:
 - 2014ko jarduera memoriaren eta 2015eko programazioaren aurkezpena.
 - 2015eko programazioaren ildo nagusien eta lehentasun estrategikoen aurkezpena eta kontrastea.
 - Berdintasunerako 2/2015 Foru Arauaren garapena: 2015eko lehentasunak eta betebeharrak.

- Kontratu eta diru laguntzetan berdintasun klausulen txertatzearen jarraipena: *Berdintasun klausulen jarraipena eta sistematizazio katalogoaren* bertsio berria.
- 2015erako lan plangintza eta lan egutegia.
- 2015eko ekainaren 26an:
 - 2015eko behin betiko programazioa.
 - *Berdintasunerako 2/2015 Foru Araua*, 2015eko lehentasunak: Berdintasun Departamentu Unitateetarako langile premiei buruzko txostena.
 - 2015erako prestakuntza proposamena: Arauen genero eraginaren alde aurretiko ebaluazioa.
 - “*Berdintasunerako klausulen sistematizazio eta jarraipen katalogoa*”: Iradokizunak eta ekarpenak.
- 2015eko azaroaren 24an:
 - 2015eko programazioko neurrien ekintzen jarraipena.
 - 2015eko ebaluaketa: 2015eko programazioaren informazio kuantitatiboa eta kualitatibo jasotzea.
 - Berdintasun klausulak kontratu eta diru laguntzetan: 2014 eta 2015eko datuen laburpena eta katalogorako iradokizunak.
- 2016ko apirilaren 19an:
 - Berdintasunerako foru politikaren egungo markoa eta egiturak.
 - Berdintasunerako Departamentu Arteko Talde Teknikoa: eguneratzea.
 - 2016rako lan plangintza.
- 2016ko uztailaren 5ean:
 - Berdintasunerako Departamentu Arteko Talde Teknikoa.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2015eko programazioaren jarraipen txostenaren laburpena.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2016ko programazioaren aurkezpena.
 - 2016rako lan egutegia: edukiak eta egutegia.
- 2016ko urriaren 19an:
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako departamentuen 2016ko programazioaren jarraipena.
 - Emakume eta gizonen berdintasunerako 2017ko programazioaren prestaketa.
 - Berdintasunerako klausulak kontratu eta diru-laguntzetan.
- 2016ko abenduaren 15ean:
 - Fase aldatuta. II Foru Planaren garapena lehen fasean. Bigarren fasearen ezaugarriak.
 - Berdintasunerako foru politikak 2017-2019. II Foru Planaren jarraipena eta bi foru plan berri, berdintasunerako foru politiken bi arlo garrantzitsuei berariazko garapena eta indarra emateko.

- “AURRE!”, Emakumeen aurkako indarkeriari aurre egiteko onartutako foru plana.
- Prestatzen ari den erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plana.
- *Departamentuen Arteko Talde Teknikoak* urtero lau edo bost bider biltzeko konpromiso hartu du.
- Une honetan, prestatzen ari den berdintasunerako 2017-2019 egitasmoa eta plangintza martxan jartzeko 2017ko bilera prestatzen ari da.

2.3.2.- Izaera politikoko eta izaera teknikoko departamentu barneko koordinazio egiturak.

Nahiz eta 2015/2 Foru Arauak egitura hauek jaso, departamentuen artekoak bezala, departamentu barneko koordinazio egiturek ez dute izan, oraingoan, besteek izan duten garapen indartsua.

Koordinaziorako departamentu barneko egitura honetan, gaur egun, departamentuko idazkari teknikoak eta zerbitziburuek hartzen dute parte.

Egin den jarraipenean ikusitakoak izan diren, orain arte:

- Alde handia dago departamentutik departamentura. Departamentu batzuetan egitura hau martxan jarri da eta noizbehinka biltzen da, baina egutegi finkorik gabe. Beste departamentu batzuetan, soilik e-mailez edo telefonoz koordinatzen dira, gehienetan programazioari buruzko datuak biltzeko. Azkenik, beste departamentu batzuetan egitura hau ez da martxan jarri.
- Orokorrean, ez dago funtzionatzeko modu egituratu eta iraunkor bat, ezta ere bilerak programatu eta jarraipen sistematizatua. Batzuetan, nahita ere, zer egin edo nola egin ez dakitela aitortzen da eta *Berdintasunerako Organoaren* laguntza eskatzen da. Honek, bere aldetik, eta dituen baliabideekin, nahiz eta puntualki egitura horiekin bildu, ezin du departamentu guztietan funtzio horiek guztiak bete.
- Parte hartzaileen esanetan, berdintasunerako formazio sakonagoa eta ikuspegi zabalagoa beharko litzateke gai agenda bat eramateko, departamentuaren jardueran sistematikoki aztertzen joateko, ekintza proposamenak mahai gainean jartzeko, eta abar.

Aurrean esandakoa kontuan harturik, foru politikak genero ikuspegitik aztertze gaitasuna garatzeko berariazko prestakuntzaren beharra azpimarratu behar da. Hau da, foru arauaren garapena hobetzeko, berdintasunerako egituretan parte hartze behar den emakumeen eta gizonen berdintasunari buruzko berariazko formazioa ezinbestekoa dela azpimarratu behar da.

2.3.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako gizarte solaskidetzak egitura.

2015/02 Foru Arauak emakumeen eta gizonen berdintasuna lortzen laguntzen duten entitate publiko eta pribatuekin partaidetzarako eta lankidetzarako harremanak eta bideak ezarri ahal izateko, Gipuzkoako Lurralde Historikoan solaskidetzak politikorako esparru parte hartzaile bat finkatzen du. Eta horretarako, hasieran bederen, 2014an foru dekretuz sortutako GUNEA izatea proposatzen du, batz besterik 30 elkarten parte hartzea duena bere komisio eta lan anitzetan.

Foru araua onartua izan zenetik, azken bi urteetan, GUNEAk bere izaera eta funtzionamendua aztertu eta berritzeko prozesua egin du. Prozesu honen helburua emakumeen eta feministen elkarten parte hartzea hobetzea izan da. Horretarako, GUNEAko elkarte eta emakumeen prozesu parte hartzaile baten bidez, antolaketa eta funtzionamendu berri bat definitu dira. Prozesu honetan, *Berdintasunerako Organoak*, *Partaidetzako Zuzendaritzaren* eta gai horretan aditua den kanpoko enpresa baten aholkularitzarekin prestatu eta proposatutako ereduak kontrastatu dira.

Prozesu horren ondorioz, GUNEAREN funtzionatzeko eredu berria definitu da, 2017an martxan jarriko dena, proba pilotua egiteko, esperientzia ebaluatzeko eta hobetzen joateko asmoz. Funtzionamendu eredu berriaren berrikuntzarik handiena egitura finkoak kendu direla da, bere ordez urteroko helburuak garatzeko antolaketa malgua egongo delarik. Aldaketa honen helburua elkarte eta pertsona jakinen lan zama arintzea eta beste elkarte eta pertsonen parte-hartzea erraztea da.

GUNEAK 2015 eta 2016an bizi izan duen moldaketa eta berritze prozesu honek izan du *2015/2 Foru Arauaren* jarraipenean ondorio bat ere, foru arauaren jarraipena eta ebaluazioarekin hain zuzen ere. Txosten honen aurkezpenean esan dugun moduan, foru arauaren Hirugarren xedapen gehigarrian, foru arauaren *Jarraipen eta Ebaluazio Batzordea* sortu behar dela esaten du. Eta jarraipen eta ebaluazio batzorde horretan, parte hartzaileen erdia, gutxienez, gizarte solaskidetza egitura honetako partaideak izan behar dutela agintzen du. Beraz, emakumeen eta gizonen berdintasunerako gizarte solaskidetza egitura hau garatu eta modu finkoan martxan jarri arte, ezingo da *Jarraipen eta Ebaluazio Batzordea* osatu.

3.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO BERARIAZKO POLITIKAK

Atal honen jarraipena egiteko, *2015/2 Foru Arauaren II*. Tituluaren 18. artikuluan aipatzen diren lau jarduera esparruak jarraituko ditugu:

3.1.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako tokiko politika publikoen sustapena.

3.2.- Sare eta praktika feministen babesa.

3.3.- Sentsibilizazio sozialerako, ezagutzarako eta praktikarako neurrien garapena.

3.4.- Indarkeria matxistaren aurkako borrokarako foru politikaren diseinua, koordinazioa eta ebaluazioaren garapena.

Lau atal hauetan foru araua onartua izan zenetik orain arte garatu diren funtzioak jasoko ditugu, horretarako burutu diren jarduerak jasoz.

Berdintasunerako berariazko politikak izanda, *Berdintasunerako Organoak* esku hartze zuzena izan du jarduera gehienetan. Batzuetan berak zuzenean burutu izan ditu eta, beste batzuetan, *Gipuzkoako Foru Aldundiko* beste foru departamenturen batekin edo batzuekin elkar lanean aritu delako, jarduerak berez beste departamentu horiei dagozkielako eta jardueren diseinuan, garapenean eta ebaluaketan genero ikuspegia bermatzea berari dagokionean.

3.1.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO TOKIKO POLITIKA PUBLIKOEN SUSTAPENA

Tokiko Politika Publikoen sustapenaren esparruan, *Gipuzkoako Foru Aldundiak* gutxienez **bost funtzio beteko dituela** agintzen du foru arauak. Hona hemen funtzio horietako bakoitzean, foru arau onartua izan zenetik garatu diren jarduerak:

3.1.1.- Udalerriei laguntza ematea emakumeen eta gizonen berdintasunerako tokiko politikak sortu eta finkatzeko, eta helburu horretarako udal tresna arau emaileak ezartzeko.

Funtzio hau betetzeko, aurrerago zehaztuko diren ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- LURRALDEKO BERDINTASUNERAKO TEKNIKARIEN LAN ESPARRUA:. berdintasunerako politikak garatzeko egonkortua dagoen esparrua duten udalerrientzako lan kolektiborako eremua da. Hau da, jadanik berdintasunerako arloak, berdintasunerako planak, berdintasunerako berariazko aurrekontuak eta berdintasunerako teknikariak dituzten udalerrientzako lan esparrua da. Bertan hogeit hamar ari dira lanean.

2015ean eta bereziki 2016an bi lan talde eratu dira bi gai hauek landu eta garatzeko: indarkeri matxistaren kontrako borroka eta genero mainstreaming-a.

Talde hau mainstreaming-a garatzeko estrategietan gaitzeko formazio-akzio motako esperientzia burutzen ari dela azpimarratu daiteke, non beraien udaletan modu praktikoan garatzen dituzten edukiak txertatzen diren. 2014an hasi zen esperientzia honetan urtero-urtero udal gehiago sartzen ari dira. 2016an, esaterako, 8 udal berri sartu dira lan talde honetan. Honek, hasieran, teknikari berrien prestakuntza tinkoa eskatzen du, gero beste guztiekin lanean jardun ahal izateko.

- **BERDINBIDEAN PROGRAMA:** 3.1.4 atalean zehaztasunez azaltzen den programa hau 10.000 mila biztanle baino gutxiago dituzten udalerriekin burutzen ari den programa da. Bere helburua udal horietan berdintasun politikak garatzeko aholkularitza, prestakuntza eta laguntza eskaintzea da. Azken bi urtetan 19 udal eta 2 mankomunitatek hartu dute parte.

3.1.2.- Gipuzkoako udalerrietan emakumeen eta gizonen berdintasunerako proiektu estrategikoak babestea.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- **DIRU LAGUNTZEN DEIALDIA:** tokiko berdintasunerako proiektu estrategikoak garatzeko laguntzen deialdia egin da urtero.

Foru araua onartu zenetik, indartu egin da diru laguntza hauek eragina: 2015ean 15 udalen eta mankomunitate baten 26 proiektu lagundu edota indartu ziren eta, 2016 berriz, 18 udalen eta mankomunitate baten 32 proiektu lagundu dira.

3.1.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako arloak sortzen eta indartzen laguntzea, dagokion toki administrazioko lanpostuen zerrendan ageri diren teknikari espezializatuekin.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu. Foru araua onartu aurretik funtzio hau betetzeko zeuden udal berdintasun teknikarien kontrataziorako hitzarmenak, foru araua onartu zenetik eten egin dira, gaia aztertu eta funtzio hau betetzeko modu egokiago bat bilatzeko asmoz.

3.1.4.- Udalerrri txikiei laguntza ematea emakumeen eta gizonen berdintasunerako udal politikak garatzeko eta politika horiek udalerriko berezitasunei arreta emateko, bereziki baliabide ekonomikoen eta langile baliabideen egitura baldintzak kontuan hartuz.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- **BERDINBIDEAN PROGRAMA:** 10.000 mila biztanle baino gutxiago dituzten udalerriekin burutzen ari den programa honen helburua udal horietan berdintasun politikak garatzeko aholkularitza, prestakuntza eta laguntza eskaintzea da.

19 udalerrik eta bi mankomunitate hartu dute parte.

Egindako lana bi esparruetan finkatu da:

- o Indarkeria matxistaren prebentzioa gazteen artean.
- o Emakumeen ahalduntzea eta emakumeen parte-hartzea gizartean.

Prozesuak hiru lan-ildo hauek izan ditu:

- o Parte hartzen duten udalerriekin lan eremu kolektiboa,
- o Udal bakoitzaren pertsonal tekniko eta politikoarekin berariazko lan saio eta zuzeneko aholkularitza.

- Udal bakoitzean gazteekin eta emakumeekin lan egiteko berariazko jarduerak antolatu dira.

Azkenik, 2016an, programan parte hartzen duten udalen idazkariekin prozedura administratibo komunetan generoko ikuspegia txertatzen hasteko prestakuntzaren lehen faseari hasiera eman zaio, hurrengo urtean jarraipena izango duena.

3.1.5.- Sareko lankidetzak espazioak martxan jarri eta garatzea, bai maila politikoan bai maila teknikoan, era horretan, koordinazioa, trukea eta ikaskuntza sustatzeaz gain, udal eta lurralde mailan lan prozesu kolektiboak abian jartzeko.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- LURRALDEKO BERDINTASUNERAKO TEKNIKARIEN LAN ESPARRUA: berdintasunerako politikak garatzeko egonkortua dagoen esparrua duten udalerrientzako lan kolektiborako eremua da. Hau da, jadanik berdintasunerako arloak, berdintasunerako planak, berdintasunerako berariazko aurrekontuak eta berdintasunerako teknikariak dituzten udalerrientzako lan esparrua da.

Hogeiren bat udalerrri parte hartzen ari diren, bakoitzak duen berdintasunerako teknikariaren bitartez.

Foru Araua onartu aurretik lana hiru lan-taldeetan antolatuta zegoen: indarkeria matxistari aurre egitea, genero mainstreaming-a eta emakumeen parte-hartze sozio-politikoak. Foru Araua onartu zenetik, lehen bi lantaldeei eman zaie lehentasuna, hirugarrena alboratuz. Helburua, gaiak eta indarrak batuz esperientzia sendotzea izan da, bi urte hauetan teknikarien espazio hau asko indartu delarik, horrelako dinamiken erreferentzia bilakatuz eta Emakunde eta Eudelen Berdintasunarekin harreman eta lan gehiago eginez.

- EHU-KO MASTERRAREKIN HITZARMENA: hitzarmen honen bidez, batetik, ekonomikoki laguntzen da master hau eta, bestetik, masterraren gipuzkoarrentzako beken bidez, masterra egin nahi duten gipuzkoar emakumeei laguntzen zaie.

3.2.- SARE ETA PRAKTIKA FEMINISTEN BABESA

Sare eta praktika feministen babesaren esparruan, *Gipuzkoako Foru Aldundiak* gutxienez **sei funtzio beteko dituela** agintzen du foru arauak. Hona hemen funtzio horietako bakoitzean, foru arau onartua izan zenetik garatu diren jarduerak:

3.2.1.- Gipuzkoako erakunde feministak eta berdintasunerako emakumeen elkarteak indartzea, betiere horien aniztasuna eta horien parte hartze sozio-politikoko modu anitzak kontuan hartuta.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- EUSKAL HERRIKO MUGIMENDU FEMINISTA GIPUZKOAN LIBURUA: lehenengo aldiz azken 40 urteotako borrokaren historia jaso duen liburua idazteko eta argitaratzeko laguntza foru araua onartu baino lehen eman baziren ere, foru araua onartu ondoren lana argitaratu egin da eta *Koldo Mitxelena* kultur zentroan erakusketa bat egin da liburuaren hedapenerako. Hau da, 2015ean lana bukatu eta ezagutzera eman da.

3.2.2.- Gipuzkoako mugimendu feministarekin eta berdintasunerako emakumeen elkarteekin solaskidetza politikoko eta partaidetzako espazioa, hain zuzen ere, foru arauen 15. artikuluan zehaztutakoa, mantendu eta indartzea.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- GUNEA, BERDINTASUNERAKO FORU KONTSEILUA; emakumeen mugimenduarekin eta mugimendu feministarekin solasaldirako eratutako espazioa. Gaur egun, GUNEA 32 elkarte eta indibidualki izena emanda duten 8 emakumez eratuta dago. Batzarretan, guztira 40 parte-hartzaile inguru elkartzen dira.

Foru araua onartua izan zenetik, gai hauek landu dira: emakumeek zainketa lanetan jasaten dituzten desberdintasunak, bortizkeria jasaten duten emakumeen arretan emakume elkarteek jokatzeko duten papera, udalen jai programazioetan genero ikuspegiaren txertaketa, sexismoa eta emakumeak objektutzat hartzea bai komunikabideetan, bai publizitatean eta bai talde politikoetan, hauteskundeak, emakumeen etxeak eta txokoak, sareak eta kudeaketa ereduak.

Azpimarratzekoa da 2015ean emakumeen etxeei buruz hasitako lanari 2016ean eman zaio bukaera eta errematea, emakumeen etxeko sare eta kudeaketa ereduak jasotzen dituen gida hain zuzen ere. Gida honek bost emakumeen etxe zabaltzeko prozesuak jasotzen ditu. Batetik, beren esperientzia dokumentatzea eta gordetzea oso garrantzitsua delako eta, bestetik, elkarteentzat eredu eta esperientziak guztiz baliagarriak izan daitezkeelako emakumeen etxe berriak martxan jartzeko orduan. Emakumeen etxeak funtsezko espazioak dira emakumeen ahalduntzea eta kontzientzia garatzeko eta, ondorioz, estrategikoak indarkeria matxista prebenitzeko, prebentzio hau legealdi honetan *Gipuzkoako Foru Aldundiaren* ildo estrategikoa delarik.

Azkenik, 2.3.3 atalean zehaztasunez azaldu den moduan, 2015 eta 2016 urteetan prozesu parte-hartzaile baten bidez, antolaketa eta funtzionamendua berritu dira, guztien parte-hartzea hobetu ahal izateko. 2016ko uztailaren 1ean egin zen GUNEAREN batzar orokorrean lan marko eta lan proposamen berria kontrastatu ziren, 2017an martxan jarri direnak.

3.2.3.- Gipuzkoako mugimendu feministak eta emakumeen elkarteek berdintasunaren alde Gipuzkoan abian jarritako proiektu estrategikoei babesa ematea.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- DIRU-LAGUNTZEN DEIALDIA: emakumeen eta feministen elkartei berdintasunerako proiektu estrategikoak garatzeko diru-laguntzen deialdia urtero egin da,

Foru araua onartu zenetik, 2015ean 35 elkarteek 51 proiektu lagundu edota indartu dira, eta 2016an 31 elkarteek 46 proiektu.

3.2.4.- Emakumeen eta ordena heteropatriarkala hausten duten beste pertsonen partaidetza sozio-politikoa oztopatzen duten aurreiritzien aurkako borroka eta balore aldaketa sustatzea.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.2.5.- Erabaki eta eragin esparruetan emakumeen sarbidea areagotzen laguntzea.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.2.6.- Emakumeen jabekuntza indibiduala eta kolektiboa sustatzen duten espazio eta prozesuak sortu eta finkatzen laguntzea, bereziki emakume gazteena eta ahultasun larrienean dauden emakumeena.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- DONOSTIAKO EMAKUMEEN ETXEA: bere jarduetarako laguntza eman zaio, kogestio eredu bakarra garatzen duen gertuko zerbitzua den heinean eta lurraldeko bestelako ekimen batzuentzat erreferentzia delako eta Gipuzkoako lurralde osoko emakume eta feministen elkarte eta kolektiboen arteko lan sareak indartzea helburu duelako.

3.2.7.- Berdintasunerako II Planaren “Sare eta praktika feministak” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Sare eta praktika feministak” ildo estrategikoa 36 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, sare eta praktika feministak garatzeko 17 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, sare eta praktika feministak garatzeko 18 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

3.3.- SENTSIBILIZAZIO SOZIALERAKO, EZAGUTZARAKO ETA PRAKTIKARAKO NEURRIEN GARAPENA

Sentsibilizazio sozialerako, ezagutzarako eta praktikarako neurrien esparruan, *Gipuzkoako Foru Aldundiak* gutxienez **bederatzi funtzio beteko dituela** agintzen du foru arauak. Hona hemen funtzio horietako bakoitzean, foru arau onartua izan zenetik garatu diren jarduerak:

3.3.1.- Gipuzkoan dauden genero ezberdintasunak aztertzea, eta horien inguruan sentsibilizazio sozialeko ekintzak abian jartzea, baita berdintasunaren alde ere.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- GIZARTEARI BURUZKO HAUSNARKETA: Hausnarketa feminista egiteko hiru koadernoko bilduma baten argitalpena, hiru gai hauek jorratuz: bizitzaren jasangarritasuna, zainketak eta politika ekonomikoa eta laborala.
- “EGIN DUGU” KANPAINA: Hainbat esparruetan ematen diren ezberdintasunen kontra egindako berdintasunaren aldeko jarduerak eta mezuak.
- “BERDINTASUNA ORAIN”: *Berdintasunerako Organoaren* webgune berria eta sare sozialetan berdintasunaren aldeko mezuak zabaltzeko modua.

3.3.2.- Sentsibilizazio ekintzak abian jartzea, genero eginkizunek eta estereotipoek egungo antolaketa sozioekonomikoaren ereduari daukaten garrantziaz jabetzeko.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- **"HITZA EMATEN DUT" EKITALDIA:** 2015ko azaroaren 23an, emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako egunaren testuinguruan, antolatutako ekitaldi honen bitartez, hitzaren balioa eta boterea aldarrikatu zen, 'Hitza hartzen dut' esaldia sinbolo gisa erabiliz, jendartea eraldatzeko tresna gisara.

Bortizkeria jasan izan duten emakumeen adorea ospatu eta errekonozitzeko ekitaldia eta mezua, indarkeria pairatzen jarraitzen duten biktimei babesa eskaintzeaz gain. Jendartea bere gain hartu dezan emakumeek jasaten dituzten erasoekin amaitzeko helburua, Gipuzkoa "emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko lurralde bilatzeko" ahalegina, zabaldu da.

- **"MARTXOAREN 8AN HITZA EMATEN DUT" ADIERAZPEN INSTITUZIONALA ETA EKITALDIA:** 2016ko Martxoaren 8an egindako adierazpen instituzionala eta ekitaldia, data honetan historikoki izan den moduan, emakumeen lan-eskubideen aldarrikapenarekin lotu zen. Guztioi eragiten digun gizarte-erronka honi buruzko gogoeta egitea eta konpromisoak partekatze gongorapena izan zen.

Jardunaldian Markel Olano diputatu nagusia eta gure gizartea berdintasunera bultzatzeko zeresan eta zeregin handia duten hainbat eragilek hartu zuten parte: ADEGI, ASPEGI, Lan Harremanen Euskal Kontseilua, mundu akademikoa, prestakuntza mundua, enpresa, ekintzailtza eta Ekonomia Sustapeneko, Landa Ingurune eta Lurralde Oreko Departamentua.

- **"DENOK ZU" EKITALDIA ETA KANPAINA:** 2016ko Azaroaren 25ean, *Gipuzkoako Foru Aldundiak*, *Batzar Nagusiek* eta *Donostiako Udalak* bat eginda Emakumearen aurkako indarkeria salatze ekitaldia Gipuzkoa plazan. "Ane"-ren aurpegia eskutan, bertaratutako erakundeetako ordezkariak, langileak eta herritarrek bost minutuko isilunea egin zuten, indarkeria jasaten duten emakumei elkartasun mezua igortzeko.

Aurkeztutako kanpaina prebentzio eta sentsibilizazio alorrean egiten diren hainbat ekimenetako bat da. Kanpaina honen bitartez gizartearen inplikazioa lortzea nahi da.

3.3.3.- Gazteriari zuzendutako sentsibilizazio ekintzak abian jartzea, aniztasun sexualaren ingurukoak eta ikuspegi feministatik genero identitateak eraikitze ari buruzkoak.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- **"BELDUR BARIK":** *Gipuzkoako Foru Aldundiak* lagundu eta sustatzen duen erakundearen arteko programa hau gazteekin emakumeen kontrako indarkeria prebenitzeko zuzendua dago eta tokian tokiko garapena du. Txosten honen 5.5.2 atalean zehaztasun gehiago ematen dira.

2016an, programaren barruan erakunde bakoitzari esleitutako zereginak kontuan harturik, ahalegin berezia egin da programa honi eta bere lanei hedapen handiago ematen *Gipuzkoako Foru Aldundiko Gazteriako Zuzendaritzaren* sare eta eragileen bitartez.

- **"BERDINBIDEAN-TXIKIAK":** 2013tik 2015era bitartean burutu zen programa honetako udal txikien gazteekin egindako lana ere erakundearen arteko "*Beldur Barik*" programarekin lotuta egon zen. 80 gazte inguruk hartu zuten parte proiektu honetan modu aktibo batean.

2016an, berriz, ez da programarekin jarraitu, puntualki gazteekin saioak egitea baino udal txikiekin lan egiteko beste modu estrukturalagoa eta sistematizatuagoa definitzen ari da.

3.3.4.- Emakume migratzaileen errealitate anitza ikusgarri egitea, baita martxan jarritako laguntza taldeen esparruan garatutako lan kolektiboa ere.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.3.5.- Ikuspegi transfeministatik, transfobia, lesbofobia, bifobia edo homofobia arrazoiak direla eta, gizarte estigmatizazioa eta bazterketa sozio-politikoa jasaten duten pertsonen ikusgarritasuna eta partaidetza areagotzea.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.3.6.- Gipuzkoako Foru Aldunditik jarduerak garatu eta zuzentzea, transexualitatea patologia-izaeraz gabetzeko, lesbiar ikusgarritasuna areagotzeko, eta bazterketa edo eskusioaren artean dauden elementuen arteko loturak azpimarratzeko.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.3.7.- Borondatez lan sexuala egin dezaten pertsonen ikusgarritasuna eta partaidetza sustatzea, eta horien gizarte estigmatizazioan eta bazterketa sozio-politikoaren aurka lan egiten duten kolektiboei laguntza ematea.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.3.8.- Herritarren artean sentsibilizazio ekintzak bultzatzea, gizonen eta emakumeen esleitzen zaizkien zaintza zein rol edo funtzioei buruz.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- **"BERDINTASUNA ETA KONTZILIAZIOA" KONGRESUA:** 2016ko Urriaren 27 eta 28an Donostian egin zen kongresua, kontziliazioa eta erantzunkidetasuna berdintasunaren ikuspuntutik ezagutzeko, ikasteko, hausnarketa egiteko eta denok batera aurrera egiteko.

Emakumeek eta gizonen gure bizitza pertsonala eta lanekoa garatzeko aukera berberak bermatzea zeregin kolektiboa dela azpimarratu zen. Aurrera egiteko eta berdintasuna errealitate bihurtzeko beharrezkoa dena.

"Etorkizuna Eraikiz" programaren barruan kokatu zen kongresu hau. Gipuzkoa bere etorkizuna eraiki eta hobetzeko gai den lurraldea bihurtu nahi duen honetan, begirada lan esparruaren eta esparru ekonomikoaren erantzunkidetasunean jartzeko. Gipuzkoako kohesio soziala eta lehiakortasun ekonomikoa bateragarri egiteko funtsezko eta derrigorrezko oinarri bi, kontziliazioa eta erantzunkidetasuna direlako.

- **SUZANNE MOLL-EKIN KONTZILIAZIOARI BURUZKO TOPAKETA:** 2017ko urtarrilaren 30ean Hernanin Suzanne Moll, Danimarkako KVINFO Genero, Berdintasun eta Aniztasunerako Zentroko zuzendari orokorrarekin berdintasunari eta kontziliazioari buruzko jardunaldia. *Gipuzkoako Foru Aldundia* prestatzen ari den erantzunkidetasun eta kontziliazio plana egiteko prozesuan herrialde aurreratuetan eta erreferentziazkoetan aplikatutako esperientziak ezagutzeko jardunaldia.

Suzanne Moll daniarra, berdintasunean eta komunikazioan aditua da, FVINFO zentroko zuzendariak (Danish Centre for Gender, Equality and Diversity). Danimarka berdintasun indize handiena duen Europako herrialdeetako bat da. Herrialde hartako bateratze politikek eragin dituzten lorpenei buruz, eta oraindik dituzten erronkei buruzko hausnarketa.

- ERANTZUNKIDETASUNERAKO ETA KONTZILIAZIORAKO FORU PLANA: Une honetan prestatzen eta kontrastatzen ari den foru plan berri honetan, hiritarrek inpartezko garatzeko hainbat sentsibilizazio jarduerak aurreikusten dira.

3.3.9.- Hausnarketa eta ezagutza trukerako prozesuak sustatzea mugimendu feministaren eta berdintasunaren aldeko emakume elkarten eta bestelako kolektibo eta erakunde sozialen, akademiaren eta erakunde publikoen artean, era horretan, erakunde publikoetatik beste eredu sozio-ekonomiko baten definizioa egiteko, bestelako eraikuntza kolektiboa egiteko, eta eredu horretaranzko trantsizioa egiteko, betiere berdintasuna eta pertsonen bizitzaren zaintza oinarritzat hartuta.

Funtzio hau betetzeko, ez da 2015 eta 2016an jarduerarik burutu.

3.4.- INDARKERIA MATXISTAREN AURKAKO BORROKARAKO FORU POLITIKAREN DISEINUA, KOORDINAZIOA ETA EBALUAZIOAREN GARAPENA

Indarkeria matxistaren aurkako borrokarako foru politikaren esparruan, *Gipuzkoako Foru Aldundiak funtzio orokorra beteko duela* agintzen du foru arauak. Hona hemen funtzio hori betetzeko, foru arau onartua izan zenetik garatu diren jarduerak:

3.4.1.- Indarkeria matxistaren aurkako borrokarako foru politika diseinua, koordinazioa, jarraipena eta ebaluazioaren koordinaketa bultzatzea gizarte esparruan Gipuzkoako Foru Aldundian eskumenak dituen departamentuarekin, emakumeen eta gizonen berdintasunerako foru politikaren esparruaren barne.

Funtzio hau betetzeko, ondorengo jarduerak burutu dira foru araua onartu izan zenetik:

- INDARKERIA SEXISTARI AURRE EGITEKO ZERBITZUEN EGOKITZAPENA ETA BESTE ZERBITZU BERRI BATZUEN MARTXAN JARTZEA: *Gizarte Politikako Departamentua* eta *Berdintasunerako Organoa* batera eta koordinaturik aritu dira lanaren hainbat jarduerak elkarrekin burutu dituztelarik.

2015/2 Foru Arauak 2013-2015 tartean prestatu zen proposamena jaso zuen, indarkeria matxistaren emakume biktimekin lan egiten duten foru zerbitzu guztien behin betiko definizioa alegia, beti ere emakumeen ahalduntzea sustatu eta bultzatu dezaten. Ondoren, beste pausu batzuk eman dira.

Dagozkien foru zerbitzu guztiek kontratatzeke dituzten baldintza teknikoaren pleguen moldaketa egin da indarkeria matxistaren emakume biktimekin lan egiteko definitu den zerbitzu ereduaren arabera.

Indarkeria matxistaren aurka egiteko foru politika ereduaren eta eredu horri dagozkion foru zerbitzuen aurkezpena egin da Lurraldeko udalen gizarte zerbitzuei eta udalen berdintasunerako arloei.

- BATZORDE POLITIKO-TEKNIKOA ERATU DA: bertan *Emakume eta Gizonen Berdintasunerako Organoa* eta *Gizarte Politika departamentuko Gizarteratzeko, Indarkeria matxistaren emakume biktimen laguntzako eta Gizarte larrialdietako Zerbitzua* daudelarik.

Hemendik aurrera, batzorde politiko-tekniko hau martxan jarri eta modu etengabe eta sistematizatuan funtzionatzea da helburua.

- INDARKERIA MATXISTAREN PREBENTZIOA: GFaren gazteentzako etxeetan bizi diren nerabeentzako hezkidetzak sexualerako eta indarkeria matxistaren prebentziorako esku-hartze prozesu bat jarri da martxan. *Emakume eta Gizonen Berdintasunerako Organoak* martxan jartzea aholkatu du eta baita jarraipena egin ere.

- “AURRE!”, EMAKUMEEK AURRE EGITEN DIOTEN INDARKERIAREN AURKAKO FORU PLAN BERRIA: Berdintasunerako foru politikaren barruan dagoen indarkeria matxistaren aurkako esparruari garapen, indar eta sendotasun handiagoa emateko helburuarekin, berariazko foru plana onartu du *Gipuzkoako Foru Aldundiak* 2016ko bukaeran. Foru plan berri honek ezaugarri hauek ditu:

4 atal: “Prestakuntza”; “Ikerketa”; “Prebentzioa eta sentsibilizazioa”; eta, azkenik, “Arreta”.

17 helburu: horietako 8 (ia erdia) prebentzio eta sentsibilizazioko atalean.

69 ekintza: horietako 27 (%40) prebentzioa eta sentsibilizazioko atalean.

Ekintza hauen ardura departamentu gehienek artean banatzen da. Bereziki departamentu hauen zuzendaritza batzuen artean: *Diputatu Nagusia; Ekonomia Sustapena, Landa Ingurunea eta Lurralde Oreka; Gizarte Politika; Gobernantza eta Gizartearekiko Komunikazioa; Kultura, Turismo, Gazteria eta Kirola; Mugikortasuna eta Lurralde Antolaketa; Ogasuna eta Finantzak*.

4.- GENERO IKUSPEGIA GIPIZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUERETAN ETA GIPIZKOAKO LURRALDE HISTORIKOKO FORU SEKTORE PUBLIKOKO ENTITATEEN JARDUERETAN INTEGRATZEKO NEURRIAK

Atal honetan, izenburu bereko *2015/2 Foru Arauaren III Tituluan* jasotzen diren kapituluaren jarraipena egiten da. Horretarako, *Berdintasunerako Organoak* eta foru departamentu guztiek, beraien jarduerak genero ikuspegiak gauzatzeko, titulu honen artikuluek aipatzen dituzten neurriak burutzeko egin dutena laburtzen da,.

Foru arauak, foru jarduerak genero ikuspegiak burutu ahal izateko, neurri hauek aipatzen ditu:

4.1.- Departamentuen *Berdintasunerako Foru Planaren* plangintza, jarraipena eta ebaluazioa.

4.2.- Ordezkaritza eta partaidetza orekatua *Foru Aldundiaren* esparru eta maila guztietako lan taldeetan.

4.3.- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren aldeko informazioaren ekoizpena eta kudeaketa, eta barne eta kanpo komunikazioa.

4.4.- Foru azterlan eta estatistikak genero ikuspegia txertatuz egitea.

4.5.- Kontratazio publikoan txertatutako berdintasunerako klausulak.

4.6.- Diru-laguntzetan txertatutako berdintasunerako klausulak.

4.7.- Araugintza: generoaren eraginaren alde aurretiko ebaluazio txostena foru arauen aurreproiektu zein izaera orokorreko xedapenen proiektuetan. Baita, sektore izaerako foru plan estrategikoetan ere.

4.8.- Aurrekontuen plangintza eta kudeaketa: genero inpaktua egiaztatu, aztertu eta ebaluatu urtero aurrekontua onartu baino lehen eta, baita ere, modu berean, aurrekontu ekitaldia bukatzen denean.

4.9.- Langileen kudeaketa: sarbidea eta hautaketa; sustapena; prestakuntza; ordainsariak; lan segurtasuna eta osasuna; erantzunkidetasuna eta bateragarritasuna.

4.1.- DEPARTAMENTUEN BERDINTASUNERAKO FORU PLANAREN PLANGINTZA, JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA.

Foru arauak aginduta moduan, 2015 eta 2016an, *Berdintasunerako Organoaren* koordinaziopean, indarrean dagoen *Gipuzkoako Foru Aldundiaren Berdintasunerako II Foru Planaren* urteroko plangintza, jarraipena eta ebaluazioa egin da. Departamentu bakoitzak berea eta *Berdintasunerako Organoak*, bereaz gain, departamentu guztien eta foru aldundiaren osoarena.

Berdintasunerako Organoak, urte bakoitzean eta zehaztasun handiz, kontsultagarri eta eskura dauden programazioaren eta jarraipenaren txostenak egin dituzte, txosten honetan laburpen txiki bat baino ez da jasoko, lana egin dela erakusteko eta lan horrek eman dituen emaitzen ikuspegi orokorra emateko.

4.1.1.- 2015eko berdintasunerako programazioa, jarraipena eta ebaluazioa.

- Neurriak: *Berdintasunerako II Foru Planak* 223 neurri ditu. 2015ean 119 neurri programatu ziren, *Berdintasunerako II Foru Planaren* %53a. Programatutako neurri horietatik, 77 garatu ziren, %65a.
- Ildo estrategikoak: *Berdintasunerako II Foru Planak* 6 ildo estrategiko ditu. Horietako lau ildo estrategikoetan 2015ean programatutakoaren %60 baino gehiago garatu zen, “Gobernu Ona” ildo estrategikoan programatutakoaren ia %90a garatu zelarik. Beste bi ildo estrategikoen betetze maila %50a izan zen.
- Departamentuak: *Berdintasunerako II Planean* neurri asko dituzten departamentuen artean, *Berdintasunerako Organoak* programatu zuenaren %72a garatu zuen. Bigarren tokian, *Gizarte Politika Departamentuak* programatuta zuenaren %52a garatu zuen. Gainontzeko departamentuei emakumeen eta gizonen *Berdintasunerako II Foru Planaren* neurri askoz gutxiagoa dagokie garatzeko. Departamentu hauek programatutako %77tik gora garatu zuten.

4.1.2.- 2016ko berdintasunerako programazioa, jarraipena eta ebaluazioa.

- Neurriak: 2016rako foru departamentuek 102 neurri programatu zituzten, *Berdintasunerako II Foru Planaren* %46a. 102 neurri hauek aurreko urteetan ere garatutako neurriak ziren, 2013-2016 fasearen amaieran eta 2017-2020 faseari ekin aurretik, sakondu nahi izan diren neurriak, hain zuzen ere. Programatutako 102 neurri horietatik, jaso ahal izan diren datuek arabera, 67 garatu ziren, %66a.
- Ildo estrategikoak: Sei ildo estrategikoetatik, bitan 2016an programatutakoaren %80 baino gehiago garatu da, “Gobernu Ona” eta “Ingurune Iraunkorra” hain zuzen ere, eta beste hirutan %50 baino gehiago garatu da.
- Departamentuak: *Berdintasunerako Organoa* izan zen ekintza kopuru handiena garatu zuena, 53 ekintza, programatu zuenaren %76a. Bigarren tokian, *Gizarte Politika Departamentuak* 22 ekintza, eta hirugarren tokian, *Ogasuna eta Finantzak Departamentuak* 10 ekintza, programatu zuenaren %77a. Gainontzeko departamentuei neurri gutxiago dagokie berdintasunerako bigarren planean.

Urteroko ohiko lana honetaz gain, 2016an *Berdintasunerako Organoak* eta departamentuek **beste bi lan berri ere egin zituzten, urtero egiten ez diren horietakoak**, denbora eta lan handia eskatzen duten horietakoak:

- 2013-2016 FASEAREN AMAIERA: lau urteetan egindako lanaren azterketa eta hurrengo lau urteetarako proiektzioa.
- *Berdintasunerako II Foru Planak* 2012-2020 epean garatzeko zituen 223 neurrietatik, 2013-2016 urteetan, 152 neurri programatu dira. Hau da, planaren %68a. Programatu diren 152 neurri horietatik, 129 neurri garatu dira. Hau da, plana garatzeko denboraren erdian, planaren %58a garatu da. Lehen bi urtetan neurrien garapena hasiz eta azken bi urtetan neurrien garapena sakonduz.
- 2017-2020 FASE BERRIAREN PRESTAKETA. Foru plan berriak prestatu, bigarren planaren egokitzapena egin eta kudeaketa sistema berria martxan jarri.

- Horretaz gain, 2017-2020 fasea prestatzeari ere ekin zaio 2016an, bai edukien aldetik eta bai kudeatzeko moduaren aldetik pausu garrantzitsuak emanez.
- 2017-2019 berdintasunerako fase berriak izango dituen hiru zutabeak prestatu dira 2016an: "AURRE!", Emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako foru plan berria prestatu eta onartu da 2016an, jadanik martxa dagoelarik. Erantzunkidetasuna eta kontziliazioaren aldeko foru plan berria ere aurreratu egin da 2016an, une honetan idazten eta kontrastatzen ari delarik. II Foru Planaren neurrietatik garatu gabe geratu diren neurriak, departamentuek aztertu eta eguneratu dituzte. Gero, hori egokia den kasuetan, bi foru plan berrietan txertatu dira eta, hori egokia ez denean, berrantolatu eta berridatzi egin dira, foru plan berriekin berdintasunerako plangintza bakar bat egin ahal izateko.
- Paraleloki, une honetan Gipuzkoako Foru Aldundiak arlo eta programa guztien kudeaketarako garatzen ari den EBA (programazioak egiteko) eta MIDENET (jarraipenak egiteko) lan tresnak ere 2016an landu dira. Berdintasunerako Organoak bigarren foru planaren eta bi foru plan berrien atal, helburu eta ekintza guztiak jasotzeko modua proposatu du, berdintasunaren zeharkakotasuna bermatuz. Bestalde, fase berrian berdintasunerako politiken kudeaketa EBA eta MIDENET lan tresnen bitartez kudeatu ahal izateko, beharrezko epe eta lan moldaketak ere 2016an hasi dira egiten.

4.2.- ORDEZKARITZA ETA PARTAIDETZA OREKATUA FORU ALDUNDIAREN ESPARRU ETA MAILA GUZTIETAKO LAN TALDEETAN.

Gipuzkoako Foru Aldundiko kide anitzeko 11 zuzendaritza-organo daude. Horietako guztietan, hamaiketan alegia, dago sexuaren araberako ordezkari-taldea. Beti ere, ordezkari-taldea dela sexu bietan gutxienez %40ko ordezkapena dagoenean ulertuz.

Bestalde, ordezkari-taldea eta partaidetza orekatua bermatzen dute berdintasunerako klausulak txertatu dira 4 foru diru-laguntza deialdietan. Gauza bera egin da edozein eratako epai-mahaietan ere, adibidez sariak edo aitopenak emateko epaimahaietan.

4.3.- EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNAREN ALDEKO INFORMAZIOAREN EKOIZPENA ETA KUDEAKETA, ETA BARNE ETA KANPO KOMUNIKAZIOA.

Foru arauak aginduta moduan, barne eta kanpoko *Gipuzkoako Foru Aldundiaren* **komunikazio guztien ekoizpenean** emakumeen presentzia islatzen da. Eta bizitza sozialeko, politikoko, ekonomikoko edo bestelako esparruetan, sistematikoki, gizonak zein emakumeak paper, ardura eta egoera sozial guztietan kokatu, aipatu eta irudikatzen dira.

Horretarako, hizkuntza modu ez-sexistan erabiltzen da eta, era berean, *Gipuzkoako Foru Aldunditik* edo hirugarren pertsona fisiko eta juridikoetatik datorren informazio idatziko eta ikonografikoko irudiak ere modu ez-sexistan erabiltzen dira edota horrela erabiltzea eskatu eta bermatzen da. Besteak beste, emakumeen irudietan irudi anakroniko eta estereotipatuen transmisioa saihestu eta baztertzen da, bereziki sexu bat bestearen gainetik edo azpitik dagoen ideia zabaldu dezaketenak.

Ildo beretik, emakumeen eta gizonen trataera, protagonismoa eta balorazioa baliokide direla bermatzen da, bai informazio idatzian, bai ahozko informazioan, bai informazio ikonografikoan, baita publizitate ekintzetan eta barne zein kanpo komunikazioan ere. Besteak beste, erakunde komunikazioetan emakumeen eta gizonen presentzia orekatu eta baliokidea sustatzen da.

Azkenik, indarkeria matxistaren aurrean erakunde eta gizarte arbuioa zabaltzeko eta sustatzen da sistematikoki horretarako beta eskaintzen duten komunikazio guztietan.

Hau guztia garatu bada ere, hau dena jaso eta bermatzeko *2015/2 Foru Arauak* osatzeko agintzen duen **barne araudia** ez da oraindik gauzatu.

Ildo beretik, foru arauak herritarrek *Gipuzkoako Foru Aldundiari* komunikazioan, informazioan eta publizitatean emakumeen eta gizonen printzipioa bete dadila eskatzeko eskubidea bermatuko duen **erregelamendu bidez garatutako bidea** ere, oraingoz, garatu gabe dago.

Jadanik 3.3 atalean aipatu diren sentsibilizazio sozialerako, ezagutzarako eta praktikarako garatu diren neurriaz gain, **informazioaren kudeaketa eta hedapenari buruz**, beste bi esparru aipatu daitezke atal honetan:

- *Berdintasunerako Organoaren* “#OrainBerdintasuna” eta “Berdintasuna** egiteko asko” web guneak, etenik gabe informazioz berdintasunaren aldeko hornitzen direnak.
- *Diputatu Nagusiaren Alorreko* komunikazioaren bat eginik egiten den komunikazioa, berdintasuni *Gipuzkoako Foru Aldundi* osoaren konpromisoa eta babesa jasoz.

4.3.1.- Web gune eta sare sozialak: #OrainBerdintasuna, “Gipuzkoa orain” web guneko “Berdintasuna orain” atala, eta “Berdintasuna egiteko asko” web gunea**

Foru araua onartua izan zenetik, 2015 eta 2016 urteetan, #Orainberdintasuna, “Gipuzkoa orain” web guneko “Berdintasuna orain” atala, eta “Berdintasuna** egiteko asko” web guneak erabili dira emakumeen eta gizonen berdintasunaren aldeko informazioa hedatzeko, berdintasunaren aldeko bai barneko eta bai kanpoko komunikazioa burutzeko.

Azken bi urtetan bertan jasotako gai eta izenburu batzuk jasotzen ditugu, hedabide honen bitartez ekoizten eta kudeatzen den informazioaren adibide modura:

- Suzanne Moll-ek, FVINFO zentroko zuzendaria, Gipuzkoa bisitatu du Foru Aldundiak gonbidatuta.
- Aurre!: Emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako lehengo Foru Plana.
- Kongresua: Berdintasuna eta kontziliazioa.
- Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Organoaren zuzendariak EIGEra egindako bisita.
- Gipuzkoako Berdintasun Teknikarien Langunea.
- "Arazoak identifikatu eta aztertu behar ditugu jakiteko nola aurrera egin lanaren eta familiaren arteko kontziliazioan".
- Miren Elgarresta Priya Alvarezekin (NBE Emakumeak) bildu zen.
- Martxoaren 8an, Hitza Ematen Dut.

- Berdinbidean Gipuzkoa zerbitzuaren 2016. urteko programaren aurkezpena burutu da Gipuzkoako Foru Aldundian.
- Genero Berdintasunari lotutako aurrekontua eta diru laguntzak handitu ditu Foru Aldundiak.
- Feministaldia 2015.
- Emakunde Saria 2015.
- "Hitza Ematen Dut" ekitaldia.
- BELDUR BARIK 2015/2.kategoriako aipamen berezia.
- Enpresen erabakiguneak Gipuzkoan errotu nahi ditu foru Ogasunak langileen partaidetzaren sustapenaren bitartez.
- Eta abar.

4.3.2.- Diputatu Nagusiaren Arloarekin batera

2015 eta 2016 urteetan, Berdintasunaren aldeko hainbat informazio *Diputatu Nagusiaren Arloko* komunikazioaren bitartez egin da, foru aldundi osoaren babesa eman nahian eta *Gipuzkoako Foru Aldundiko* mailarik goreneko babesa emate aldera.

Horrela izan da, esaterako, berdintasunaren aldeko urteroko ohiko data eta ospakizunekin, erakunde osoaren konpromisoa azpimarratu nahian. Besteak beste:

- Martxoaren 8an, Hitza Ematen Dut ekitaldian.
- "Denok zu" kanpaina eta ekitaldia.
- Kongresua: Berdintasuna eta kontziliazioa.
- Eta hauen antzekoak.

4.4.- FORU AZTERLAN ETA ESTADISTIKAK GENERO IKUSPEGIA TXERTATUZ EGITEA.

Foru Araua onartu zenetik, 2015 eta 2016 urteetan, foru aldundiaren eta departamentuen datu eta estatistika nagusiak **sexuaren aldagaia** kontuan harturik egiten dira, ondoren datu horien genero azterketa egin ahal izateko. Ez da horrela gertatzen berriz, hainbat programa zehatz eta espezifikotetan. Hauetako hainbatetan ez da sexua aldagaia txertatzen eta, ondorioz, datu eta informazio falta egoten da genero eragina aurreikusi edota neurtzeko, programa edo, esaterako, diru-laguntza horien genero azterketa egiteko.

4.4.1.- Genero adierazleak

Genero ikuspegiko azterketa egiteko lehen urratsa datu estatistikoak erabiliz genero adierazleak definitzea eta sortzea izango litzateke, foru politiken eta beraien emaitzen genero ikuspegiko azterketa ahalbideratu dezaketen adierazleak, foru departamentuen esku hartze esparruetan ikerketak genero ikuspegitik egitea ahalbideratu dezaketen genero adierazleak.

Ildo horretatik, azken urte hauetan, hainbat iturri eta esperientzia aztertu ondoren, *Emakume eta Gizonen Berdintasunerako Organoaren* aholkularitza eta kontrastearekin, *Modernizazio Zerbitzuak*

“**Kudeaketa sistemetan genero adierazleak landu eta txertatzeko gida**” osatu du, departamentu guztiek, gida erabiliz, beraien esku hartzeko esparruen eta beraien jardueren azterlanak genero ikuspegia txertatuz egin ditzaten.

Gida honek adierazleak sortzerako garaian kontuan izan behar diren alderdiak jasotzen ditu, eta baita genero ikuspegitik politika publikoak baloratu eta aztertzeko erabil daitezkeen adierazle motak ere. Era berean, genero egokitasuna hautemateko funtsezko galderen zerrenda jasotzen du, eta pausuz pausuko adierazleen lanketa praktikoaren prozesua garatzen du.

4.4.2.- Emaitei Bideratutako Aurrekontuak

Genero adierazleekin jarraituz, departamentu bakoitzaren azterlan eta estatistikez gain, bada genero ikuspegia txertatu den beste arlo komun garrantzitsu bat, aurrekontuena alegia. 2016an “**Emaitei Bideratutako Aurrekontuak**”, EBA egitasmoan, **berdintasunaren ikuspuntutik adierazleak** definitzen eta txertatzen hasi da, aurrekontuetako ekintza guztietan generoko adierazle horiek kontuan har daitezten. Horrela aurrekontuetako ekintza guztietan berdintasunaren zeharkakotasuna bermatuko da.

EBA lantresna komuneke adierazle horiek berdintasunerako helburuekin lotuta daude. Beraiei esker, aurrekontuetako ekintza bakoitzaren genero ikuspegiko azterketa egiteaz gain, berdintasunaren plangintzaren jarraipena ere egin ahal izango da, ekintzaz ekintza nola garatu den ikusi ahal izango delarik.

4.5.- KONTRATAZIO PUBLIKOAN TXERTATUTAKO BERDINTASUNERAKO KLAUSULAK.

Foru arauaren 25 artikulua kontratazioan genero ikuspegia sartzeko agindua ematen du eta horretan **Berdintasunerako Departamentu Unitateek** egin beharko duten lana azpimarratzen du, bai berdintasunerako klausulak proposatzerakoan eta bai txertatutako klausulen jarraipen eta ebaluazioan. Txosten honen 2.2 atalean departamentu unitate hauen egoera azaldu da jadanik. Unitateak oraingoz eratu ez direnez, departamentuek beraien laguntzarik gabe, edota soilik **Berdintasunerako Organoak** eskaini ahal dien laguntzarekin, ari dira lan hau egiten.

Foru araua onartu zenetik, departamentu guztiek berdintasunerako klausulak txertatzeko ahalegin berezia egin dute. **2016an txertatutako klausulen datu bilketa sistematizatu**a egin da, azken aldian 2013an egin zen moduan, eta bi urte hauen arteko berdintasunerako klausulen erabileraren eboluzioa aztertu ahal izan da:

- Kontratuetan, 2013an 71 kontratuetan txertatu ziren klausulak eta 2016an 172 kontratuetan. Hazkundera %242koa izan da.
- Beraz, berdintasunerako klausulen erabilera guztiz orokortzea lortu dela esan daiteke. Hala ere, hau nahikoa ez dela jakinda, hurrengo urteetako erronkak klausula horien jarraipena hobetzea eta berdintasunaren aldeko bere eragina neurtu eta handitzea dira.

Bestalde, hona hemen, **kontratuetan 2016an egin den klausulen erabilerari buruzko datuen laburpena**, lorpenak eta erronkak jasoz:

LORPENAK:

- Mota guztietako kontratueta txertatu dira berdintasunerako klausulak: zerbitzuak (116 kontratueta), lanak-obrak (39), hornidurak (12), emakidak (3) eta bereziak (2).
- Zortzi departamentuetako 19 zuzendaritzek txertatu dituzte berdintasunerako klausulak. Berdintasunerako klausulen erabilera orokortu eta sistematizatu egin da foru departamentuetan.
- Eraginik handiena bilatuz, klausula gehienak (467 klausula) gauzatze fasean, kontratua gauzatzeko betebeharretan txertatu dira (klausula guztien %85a).
- Hona diru laguntzetan gehien erabili diren berdintasunerako klausulak:
 - o Emakume eta gizonen berdintasunerako plana edota kontratuaren gauzatzearen barnean berdintasunerako plana egiteko konpromisoa.
 - o Berdintasuna sustatzeko neurri zehatzak: lanaldi iraunpena, prestakuntza, ordainketa, kontziliazioa, sexu-jazarpena eta sexua dela-eta laneko jazarpenaren prebentzioa...
 - o Hizkuntza eta irudien erabilera ez estereotipatua.
 - o Kontziliaziorako neurriak eta malgutasuna.
 - o Emakumeen eta gizonen kopuruan desoreka badago, langile berriak parekotasunaren alde.
 - o Sexu jazarpena eta sexua dela-eta laneko jazarpena prebenitzeko neurriak edo protokoloa.
 - o Datu eta emaitzak: sexu aldagaia eta genero adierazleak.
 - o Emaitzen eta prozesuaren genero azterketa.

ERRONKAK:

- Esleipen faseko klausuletan erabilitako "genero ikuspegia" kasu bakoitzean zer den eta nola neurtuko den gehiago zehaztea.
- Gauzatze fasean "berdintasunerako plana" edo "berdintasunerako neurriak" aipatzen dituzten klausulen zehaztapena eta jarraipena hobetzea (klausula hauek, fase honetako guztien %33 dira).
- Hizkuntzaren eta irudien erabilerari buruzko klausulak, guztien %22a direnez, beste klausulen erabilera indartzea (esaterako, sexu jazarpena eta sexua dela-eta jazarpenarekin lotutakoak % 9a dira).

Bestalde, kontraturen bat aipatu eta azpimarratzekotan, diru kopuruari begiratu gabe beste erakundeetan izan dezakeen eraginari begiratuz, "**Udaletarako Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuaren kontrataziorako kontratu-markoa**" azpimarratu daiteke. Kontratu horretan, genero rolekin lotutako faktore psiko-sozialen identifikazioarekin eta sexu jazarpenaren eta jasapen sexistaren aurkako prebentzioarekin espezifiki erlazionatutako berdintasunerako klausulak txertatu dira. Eta kontratu-markoa izanda, hainbat udalen laneko arriskuen prebentzioko zerbitzua kontratazioetan eragina izan du.

4.6.- DIRU LAGUNTZETAN TXERTATUTAKO BERDINTASUNERAKO KLAUSULAK.

Kontratuen kasuan bezala, 26 artikulua diru laguntzetan genero ikuspegia sartzeko agindua ematen du. Berdintasunerako departamentu unitateak oraingoz eratu ez direnez, departamentuek beraien soilik *Berdintasunerako Organoak* eskaini ahal dien laguntzarekin ari dira lan hau egiten.

Diru laguntzetan 2016an txertatu diren berdintasunerako klausulak oso ondo jasotzen dute foru arauak aipatzen dituen **irizpide nagusia**: emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko baliabideak ematea, ezberdintasun egoerak ezabatuz eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatuz.

Era berean, klausulek foru arauak aipatzen dituen **funtssezko esparruak** ere garatzen dituzte: diru laguntzetik kanpo geratzeko berdintasunaren aurkako joerak, berdintasunaren aldeko balorazioa betebeharreko baldintzak, emakumeen eta gizonen ordezkariak eta partaidetza orekatua izatea, genero eraginaren aurretiko eta ondorengo ebaluazio txostenak egitea, helburu, eduki eta jardueretan genero ikuspegia txertatuta egotea, berdintasunaren alde prestatutako langileak edukitzea, eta abar.

Foru araua onartu zenetik, departamentu guztiek diru laguntzetan berdintasunerako klausulak txertatzeko ahalegin berezia egin dute. **2016an txertatutako klausulen datu bilketa sistematizatu**a egin da, azken aldia 2013an egin zen moduan, eta bi urte hauen arteko berdintasunerako klausulen erabilera eboluzioa aztertu ahal izan da:

- Diru-laguntzetan, 2013an 22 diru-laguntza deialdietan txertatu ziren klausulak eta 2016an 102 diru-laguntzetan. Hazkundera %463koa izan da.
- Beraz, berdintasunerako klausulen erabilera guztiz orokortzea lortu dela esan daiteke. Hala ere, hau nahikoa ez dela jakinda, hurrengo urteetako erronkak klausula horien jarraipena hobetzea eta berdintasunaren aldeko bere eragina neurtu eta handitzea dira.

Bestalde, hona hemen, **diru laguntzetan 2016an egin den klausulen erabilera buruzko datuen laburpena**, lorpenak eta erronkak jasoz:

LORPENAK:

- Sei departamentuetako 15 zuzendaritzek txertatu dituzte berdintasunerako klausulak. Berdintasunerako klausulen erabilera orokortu eta sistematizatu egin da foru departamentuetan.
- Eraginik handiena bilatuz, klausula gehienak (90 klausula) gauzatze fasean, diru laguntza erabiltzeko betebeharrean txertatu dira (klausula guztien %48a). Beste 55 klausula prestaketa fasean txertatu dira (klausula guztien %29a). Eta beste 44 klausula, esleipen fasean txertatu dira (klausula guztien % 23a).
- Hona diru laguntzetan gehien erabili diren berdintasunerako klausulak:
 - o Berdintasunaren aldetik onuradun izateko kontraktorik epaiketarik ez izatea
 - o Emakumeek sustatutako proiektuak. Emakumeek kontratatutako proiektuak
 - o Hizkuntzaren eta irudien erabilera ez estereotipatua.
 - o Genero ikuspegia proiektuaren diseinuan eta garapenean.

- Txosteneko datuak sexuaren arabera, genero adierazleak eta egindakoaren genero azterketa.

ERRONKAK:

- Esleipen faseko klausuletan erabilitako “berdintasuna bultzatzeko ekintza positiboak”, “aukera berdintasuna” eta “genero ikuspuntua”, kasu bakoitzean zer den eta nola neurtuko den gehiago zehaztea.
- Gauzatze fasean hizkuntzaren eta irudien erabilerari buruzko klausulak, fase honetan erabilitako guztien %82 direnez, beste klausulen erabilera handitzea.

4.7.- ARAUGINTZA: GENEROAREN ERAGINAREN ALDEZ AURRETIKO EBALUAZIO TXOSTENA FORU ARAUEN AURREPROIEKTU ZEIN IZAERA OROKORREKO XEDAPENEN PROIEKTUETAN. BAITA, SEKTORE IZAERAKO FORU PLAN ESTRATEGIKOETAN ERE.

2015/2 Foru Arauak aginduta bezala, *Gipuzkoako Foru Aldundiaren foru arauen aurreproiektuak zein izaera orokorreko xedapen proiektuak osatu eta izapidetzeko orduan, generoaren eraginaren alde aurreko ebaluazioa aurkezten ari da* jadanik haiei atxikita.

Foru arauak, prozedura horretan, departamentuen berdintasunerako departamentu unitateen aholkularitza eta parte hartzea azpimarratzen du. Unitate hauen funtzioak martxan dauden berdintasunerako egituren artean berrantolatzeari ekin zaio azken bi urtetan. Ondorioz, araugintzarako aholkularitza lana **Berdintasunerako Organoak** egin du zuzenean.

- Alde batetik, departamentu guztien parte hartzea duten departamentuen arteko berdintasunerako koordinazio egituretan, *Azpibatzerde Politikoa* eta *Departamentu Arteko Talde Teknikoan* hain zuzen ere, genero eraginaren alde aurreko ebaluazioak landu dira, modu egokian egiteko irizpideak zabalduz eta adibide zehatzak aztertuz.
- Bestetik, araugintza zabalena sortzen dituzten eta, ondorioz, genero eraginaren alde aurreko ebaluazio txosten gehien prestatu behar dituzten departamentuekin, modu sakonagoan landu da txosten hauek egiteko modua eta prozedura osoaren koordinazioa *Berdintasunaren Organoarekin*.
- Ildo honi jarraituz, foru mailan, *Ogasuna eta Finantzak Departamentua* araudi gehien sortzen duena dela kontuan hartuz, *Ogasuna eta Finantzak Departamentuko* eta *Berdintasunerako Organoko* pertsonal teknikoaz osatutako lantalde mistoa eratu da, zeregin hau errazteko asmoz. Lan egiteko eredu hau da, hain zuzen ere, gai guztietan eta, kasu bakoitzean, dagokion departamentuarekin zabaldu nahi den lan modua, berdintasunaren alde lan egiteko modurik eraginkorrena delakoan.
- Batera egin den lan honen ondorioz, araudi tipologia desberdinak identifikatu dira eta horietako araudi mota bakoitzerako prozedura egokia hitzartu da. Gainera, lana errazteko duten irizpide komunak adostu dira.

Bestalde, *Berdintasunerako Organoak* betetzen ari da, baita ere, foru arauak berari agintzen dion nahitaezko **egiaztatze txostenak**, departamentu sustatzaileek bidalitako genero eraginaren alde aurreko ebaluazio txostenek erantzunez egin behar dituen egiaztatze txostenak.

- 2015ean, esaterako, horrelako 21 txosten egin ziren. Hau da, departamentuek, nahiz foru arauen aurreproiektuetako zein izaera orokorreko xedapenen proiektuetako, hogeita bat generoaren eraginaren alde aurretiko ebaluazio txosten bidali zizkioten *Berdintasunerako Organoari*. Eta honek hogeita bat egiaztatze txosten egin ditu departamentuek aurreproiektuetako txostenek erantzunez.

Hogeita bat txosten horiek departamentu hauek eginak izan dira: *Ogasuna eta Finantzak* (14 txosten); *Gizarte Politika* (4 txosten); *Kultura, Turismo, Gazteria eta Kirola* (1); *Ekonomia sustapena, Landa eremua eta Lurralde oreka* (1); eta *Kudeaketa Estrategikorako Zuzendaritza* (1).

- 2016an, berriz, 22 txosten egin ziren.

Hogeita bi txosten horiek departamentu hauek eginak izan dira: *Ogasuna eta Finantzak* (12 txosten); *Kultura, Turismo, Gazteria eta Kirola* (3 txosten); *Ekonomia sustapena, Landa eremua eta Lurralde oreka* (3 txosten); *Gizarte Politika* (2 txosten); *Bide Azpiegiturak* (1); eta *Gobernantza eta Gizartearekiko Komunikazioa* (1).

Beraz, foru araua onartu zenetik, 43 foru arau edo izaera orokorreko xedapenen aurreproiektuei departamentuen generoaren eraginaren alde aurretiko ebaluazio txostena eta *Berdintasunerako Organoaren* egiaztatze txostena atxiki zaizkio.

Alde batetik, tramitazio administratiboaren aldetik, prozeduraren aldetik eta kuantitatiboki helburua lortu dela esan daiteke, bai departamentuek eta bai *Berdintasunerako Organoak* arauak agintzen dituen txostenak era sistematizatuan egiten ari direla jadanik. Bestalde, datozen urteetako erronka prozedura kualitatiboki hobetzea izango da, berdintasunerako eraginkorra bilakatzea. Hau da *Berdintasunerako organoak* egiaztatze txostenetan proposatzen dituen hobekuntzak, berdintasunaren ikuspegitik egin nahi den araua hobetzeko moldaketak alegia, arau aurreproiektuan jasotzea, arau aurreproiektua aldatu eta hobetzea.

Azken batean, egiten diren txostenak ez dira helburua, tresna bat baizik. Helburua ez da arau aurreproiektua bi txostenez osatzea, baizik eta arau aurreproiektua hobetzea, beti ere emakume eta gizonen berdintasunaren ikuspegitik. Hau da, txostenen helburua arau aurreproiektuetan berdintasunerako behar diren aldaketak edota moldaketak egitea da.

4.8.- AURREKONTUEN PLANGINTZA ETA KUDEAKETA: GENERO INPAKTUA EGIATZATU, AZTERTU ETA EBALUATU URTERO AURREKONTUA ONARTU BAINO LEHEN ETA, BAITA ERE, MODU BEREAN, AURREKONTU EKITALDIA BUKATZEN DENEAN.

2008an prestatzen hasi zen prozedura, aurrekontu programa bakoitzari genero eraginaren araberrako **fitxa osagarria** betetzearena alegia, aplikatu da azken bi urtetan. Foru arauak, aurrekontuak onartu baino lehen, agintzen dituen genero azterketa eta ebaluaketa egiten hasteko modua izan da, aurrekontu programen inpaktu potentziala, generoaren ikuspegitik begiratzeko eta jasotzeko lehen pausua.

Pausu honetan, departamentuek aurrekontuetako programa bakoitzari buruzko berdintasunerako datuak jasotzen dituzte modu sistematizatu eta ordenatuan. Emateko dauden hurrengo pausuen helburua jasotako datu horien genero azterketa egitea da eta, azterketa horrek horrela erakutsiko balu, programetan eta aurrekontuetan berdintasunaren aldeko moldaketak egitea.

Horregatik, aurrekontuen genero azterketa hobetzeko eta azterketa honek aurrekontuetan eragina izan dezan, 2016an beste pausu bat prestatzeari ekin zaio.

Batetik aurrekontuak onartu baino lehenago ebaluazio hori hobetzeko asmoz eta, bestetik, aurrekontu ekitaldia amaitzen denean, foru arauak agintzen duen programa horiek benetan egikaritzean emakumeen eta gizonen arteko berdintasunean sortutako inpaktua ere aztertu ahal izateko, 2016an “**EBA-Emaitzei Bideratutako Aurrekontuak**”, deituriko sistema berria prestatzen hasi da.

4.4 atalean azaldu denez, “EBA-Emaitzei Bideratutako Aurrekontuak” sisteman berdintasunerako helburuak, ekintzak eta adierazleak txertatu dira, aurrekontuetako ekintza guztietan kontuan har daitezten. Horrela aurrekontuetako ekintza guztietan berdintasunaren zeharkakotasuna sustatu eta bermatuko da. Aurreko pausua aurrekontuen programekin lotuta zegoen eta oraingoa aurrekontuen ekintzekin, azterketaren zehaztasun maila asko handitzen delarik.

Bestetik, EBA lantresna berriari esker, aurrekontuetako ekintza bakoitzaren genero ikuspegiko azterketa egin ahal izango da, aurrekontu ekitaldia amaitzen denean benetako eraginari buruzko ebaluazioa ahalbideratuko duelako.

4.9.- LANGILEEN KUDEAKETA: SARBIDEA ETA HAUTAKETA; SUSTAPENA; PRESTAKUNTZA; ORDAINSARIAK; LAN SEGURTASUNA ETA OSASUNA; ERANTZUNKIDETASUNA ETA BATERAGARRITASUNA.

Foru araua onartua izan zenetik, 2015 eta 2016an, esparru honetan garatu diren atal hauek azpimarratu daitezke:

4.9.1.- Berdintasunerako formazioa.

4.9.2.- Lan segurtasuna eta osasuna esparruko berdintasunerako klausulak.

4.9.2.- Erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako prestatzen ari den Foru Plan berria.

4.9.1.- Berdintasunerako formazioa.

2015 eta 2016 urteetan berdintasunerako formazioari garrantzia eman zaio eta *Gipuzkoako Foru Aldundiko* langileentzat eskaintza egin da. Ikastaroek gai eta sakontze maila oso ezberdinak izan dituzte, batzuk sentsibilizazio eta formazio orokorra zabaldu dute eta, beste batzuk, gai eta prestakuntza zehatzak landu dituzte. Honek bere zentzua du. 2009an hasitako bideari jarraituz, formazioaren helburua bikoitza da: foru aldundiko langile guztiak berdintasuneko oinarritzko formazio orokorra izatea eta, bestetik, berdintasunerako egituretako langileak berriazko formazio zehatza izatea.

Besteak beste, eskaini diren ikastaro hauek izan daitezke eduki eta sakontze maila ezberdinen adibideak. Orokorretik zehaztuenera:

BERDINTASUNA DELAKO HORI, ZER DA? (15 ORDU)

Helburua: Gure inguruan dauden genero desberdintasunak ezagutzea eta emakume eta gizonen artean berdintasuna sustatzeko administrazio publikoaren zeregina zein den aztertzea.

Egitaraua:

- Sexu-genero sistema eraikuntza, eta hark duen eragina errealitatea interpretatzeko eta eraikitzekeo dugun eredu.
- Gizarte antolaketa eta generoa: autonomia pertsonala, eredu ekonomikoa, pertsonen zaintza, denboraren erabilera, eta abar.
- Emakume eta gizonen arteko berdintasunari dagokionez botere publikoek duten ardura.
- Aldundiko berdintasun politika.

NOLA INTEGRATU BERDINTASUN PRINTZIPIOA PROZEDURA ADMINISTRATIBOETAN (18 ORDU)

Helburua: Genero ikuspegia sar daitekeen administrazio guztietako prozedura komunak identifikatzea.

Egitaraua:

- Genero ikuspegiari eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasun politikari buruzko oinarrizko kontzeptuak.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasun politikaren araudi orokorra.
- Genero ikuspegia integratzea prozedura administratibo hauetan: Informazioa sortzea. Komunikazioa. Kontratazioa, diru laguntzak eta hitzarmenak. Araudia.

ARAUDIARI BURUZKO GENERO ERAGINAREN ALDEZ AURREKO EBALUAZIOA (33 ORDU)

Helburua: Ezagutzea genero ikuspegiaren oinarrizko kontzeptuak eta berdintasun politiken araudia, batez ere genero eraginaren alde zurreko ebaluazio txostenak egitekoari buruzkoa. Behar diren trebetasunak lortzea, bai genero ikuspegia kontuan hartuko duen araudia prestatzeko bai genero eraginaren alde zurreko ebaluazioak egiteko.

Egitaraua:

- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasun politikaren araudi orokorra. Genero ikuspegiaren oinarrizko kontzeptuak. Genero eragina. Dirudienez neutroak diren jarduketak eta berdintasun arloan duten ondorioa. Genero eraginaren ebaluazioaren araudia. Genero eragina identifikatzeko prozesua: Genero berdintasunaren gainean araudiak duen eraginaren egokitasuna.
- Genero eraginaren alde zurreko ebaluazio txostena. Egitura eta edukiak. Txostena egiteko ariketa praktikoa. Aurrez aurrekoa ez den fasea: 3 arauen genero eraginaren alde zurreko ebaluazio txostenak egitea. (15 ikasketa ordu)
- Bertaratu beharrik gabeko fasean egindako lana eta horren emaitzak aztertzea Zailtasunak eta beharrak. Araudia prestatzea genero ikuspegia integratuta. Arauaren zirriborroa egiteko ariketa praktikoa. Prestakuntza jardueren ebaluazioa.

Azkenik, foru aldundiko langile guztiek berdintasuneko oinarritzko formazio orokorra izan dezaten eta, ondorioz, elkar lanerako berdintasunaren aldeko ikuspegi konpartitua eduki dezaten, datozen urteetara begira, erronka hau da: egiten ari den berdintasunerako oinarritzko prestakuntza langile guztien artean zabaltzea, askoz langile gehiagok parte hartzea eta, berdintasunerako oinarritzko formazio orokorra urtez urte foru prestakuntzan bermatzea.

4.9.2.- Lan segurtasuna eta osasuna esparruko berdintasunerako klausulak.

Lehendabiziko aldiz, “Udaletarako Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuaren kontrataziorako kontratu-markoan”, genero rolean lotutako faktore psiko-sozialen identifikazioarekin eta sexu jazarpenaren eta jasapen sexistaren aurkako prebentzioarekin espezifikoki erlazionaturako berdintasunerako klausulak txertatu dira.

Kontratu-markoa izanda, bere eragina udaletan egingo diren lanerako prebentzioko zerbitzuen kontratuetan zabalduko da.

4.9.3.- Erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako prestatzen ari den Foru Plan berria.

Gobernantza eta Gizartearekiko Komunikazioa Departamentuak azken urteetan *Gipuzkoako Foru Aldundiko* langileek kontziliaziorako eskatu dituzten baimenei buruzko jasotako datuak kontuan izanda, emakumeen eta gizonen rol banaketa tradizionala mantendu egiten dela ikusi da. Hau da, teoriarik aukera egonda ere, emakumeek eta gizonak ez dituztela berdinean erabiltzen gaur egun *Gipuzkoako Foru Aldundian* indarrean dauden kontziliaziorako neurriak.

Ildo honetatik, berdintasunerako 2017-2019 egitasmorako 2016an prestatzen aritu den erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plan berrian, foru aldundiaren langileei zuzendutako atal garrantzitsu bat aurreikusi da. Atal horren ekintzen helburua ohiko eredu eta portaeren transmisioa bukatzea eta jarrera eta jokabide berriak sustatzea izango da. Horretarako, batetik, horrela behar izanez gero, indarrean dauden kontziliaziorako neurriak aztertu eta hobetu egin beharko dira eta, bestetik, genero rola aztertu eta gaitzetzeko bitartekoak ipini, erantzunkidetasuna sustatze aldera.

5.- BERDINTASUNAREN SUSTAPENA FORU ESKU HARTZE ESPARRUETAN

Atal honetan, izenburu bereko *2015/2 Foru Arauaren IV* Tituluan jasotzen diren kapituluaren jarraipena egiten da. Horretarako, *Berdintasunerako Organoak* eta foru departamentu guztiek, beraien jarduerak genero ikuspegiarekin gauzatzeko, titulu honen artikuluek aipatzen dituzten neurriak burutzeko egin dutena laburtzen da:

Foru arauak, berdintasunaren sustapena foru esku hartze esparru hauetan burutu behar dela aipatzen ditu:

- 5.1.- Demokrazia parte-hartzaile baterantz.
- 5.2.- Zainketa duinen eta guztientzakoaren eredu sozialerantz.
- 5.3.- Bizitzaren iraunkortasunaren zerbitzurako ekonomiarantz.
- 5.4.- Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz.
- 5.5.- Indarkeria matxistarik gabeko bizitzarantz.

5.1.- DEMOKRAZIA PARTE-HARTZAILE BATERANTZ.

Foru arauak agintzen duen moduan, *Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Organoak* herritarren partaidetza sustatzeko foru organoarekin ari da demokrazia parte hartzaile gisa ulertzen den foru gobernu eredu jakin hau, bertan artikulatzen diren espazio, mekanismo eta prozesuetan herritarren partaidetza bermatzen.

5.1.1.- Berdintasunerako II Planaren “Gobernu ona” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Gobernu ona” ildo estrategikoak 48 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, gobernu ona garatzeko 32 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, gobernu ona garatzeko 28 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

5.1.2.- Partaidetza eta berdintasun teknikariek osatutako lantalde mistoa

Zeregin hau burutzeko, *Berdintasunerako Organoak* Gipuzkoako udaletako berdintasun teknikariek lan egiteko eratuta duen taldean, *Partaidetza Zerbitzuko* teknikariek eta udalen berdintasunerako teknikariek osatutako lantalde mistoan egin zuen lana 2015ean, Gipuzkoan ematen diren parte-hartze prozesuetan genero ikuspegia txertatzeko. Talde honetan Arrasate, Beasain, Azkoitia, Hernani, Azpeitia, Tolosa, Donostia, Aretxabaleta eta Urola Garaia mankomunitateko berdintasunerako teknikariek hartu zuten parte eta, baita ere, Zarautz, Zumaia, Donostia, Aretxabaleta, Oñati eta Seguruko udalen partaidetza alorreko langileak.

Hainbat kasu praktiko ezagutu, landu eta sistematizatu dira lan talde honetan. Esaterako, Plateruena eta Errekaldeko prozesuak. Herritarren parte-hartze prozesuetan genero ikuspegia txertatzeko egoten diren oztopoei buruzko gogoetak eta prozesuko fase bakoitzean genero ikuspegia txertatzeko erabil daitezkeen tresnak jasotzen dituen dokumentua izan da talde honen lanaren emaitza.

2016an ez da lantalde misto honekin lanean jarraitu.

5.1.3.- GUNEA, Emakumeen eta gizonen berdintasunerako gizarte solaskidetza egitura.

Jadanik 2.3.3 eta 3.2.2 ataletan zehaztasun handiz aipatu den GUNEA aipatu behar da atal honetan ere, espazio hori bai da emakumeen mugimenduarekin eta mugimendu feministarekin solasaldirako eta parte-hartzerako eratutako espazioa.

5.2.- ZAINKETA DUINEN ETA GUZTIENTZAKOEN EREDU SOZIALERANTZ.

5.2.1.- Berdintasunerako II Planaren “Zainketa duina eta guztiontzat” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Zainketa duina eta guztiontzat” ildo estrategikoak 34 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, zainketa duina eta guztiontzat garatzeko 16 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, zainketa duina eta guztiontzat garatzeko 6 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

5.2.2.- Azken bi urtetako jarduera esanguratsuak

DENBORAREN POBREZIARI BURUZKO AZTERKETA ESPEZIFIKOA: azterketa honen bidez, eguneroko bizitzaren jarduerak burutzerakoan dagoen denboraren erabilera sozio demografiko ezberdinak aztertu ziren, beti ere generoaren ikuspegitik azterturik.

Azterketa hau aurrera pausu bat gehiago izan da denboraren erabilerari buruz egiten diren inkesta orokorretan, denboraren erabilera pobrezia eta bazterketa sozialarekin gurutzatu dituelako emakume eta gizonen desberdintasunak aztertuz.

ARRASATE ETA IRUNGO UDALETAN ESPERIENTZIA PILOTUA: Arrasate eta Irungo udaletan dependentzia egoeran dauden pertsonen buruz eta beren zaindarien buruz, gehienak emakumeak, garatutako esperientzia pilotuak bukatu eta beren emaitzak aurkeztu dira.

Esperientzia honi esker lan tresna metodologiko baliotsua garatu da. Tresna honi esker, tokiko eta oinarrizko gizarte zerbitzuek egoeren jarraipena egin eta hobekuntzak txertatu ahal izango dituzte etxeetan egiten den zainketa informalaren esparruan: dependentzia duten pertsonak zaintzen dituzten zaintzaileen lan balditzetan (ia zaintzaile guztiak emakumeak dira) eta dependentzia duten pertsonak zainduta dauden balditzetan.

5.2.3. Erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako prestatzen ari den Foru Plan berria

Berdintasunerako II Foru Planaren indarraldiaren erdia bukatu ondoren, bigarren zatirako planaren bi esparru hobeto eta sakonago garatzeko prestatu diren bi foru plan berrietako bat erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plana da. Plan honek zaintza gizartearen erdian jarri nahi du, gizarte eta pertsonen arduren ardatza bilakatuz.

Zaintza duina eta guztiontzat lortzeko tresna ezinbestekoak dira erantzunkidetasuna eta kontziliazioa. Erakundeen, enpresen eta pertsonen erantzunkidetasuna beharrezkoa delako zaintza duina eta guztiontzat bermatzeko. Erantzunkidetasuna eta kontziliazioa derrigorrezkoak direlako pertsona guztien bizitza pertsonala, laborala eta soziala modu orekatuan garatu eta txertatzeko, pertsona osasuntsuagoak izateko.

5.3.- BIZITZAREN IRAUNKORTASUNAREN ZERBITZURAKO EKONOMIARANTZ.

5.3.1.- Berdintasunerako II Planaren “Bizitzaren iraunkortasunerako ekonomia” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Bizitzaren iraunkortasunerako ekonomia” ildo estrategikoa 40 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, bizitzaren iraunkortasunerako ekonomia garatzeko 22 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, bizitzaren iraunkortasunerako ekonomia garatzeko 14 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

5.3.2.- Erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako prestatzen ari den Foru Plan berria

Foru plan berrian hainbat helburu eta ekintza aurreikusten dira enpresa eta lan munduarekin lotutakoak, ekonomia pertsonen bizitzaren zerbitzura jartzeko, beti ere emakumeen eta gizonen berdintasunaren eta bizitzaren iraunkortasunaren ikuspegitik.

5.4.- BIZITZARAKO INGURUNE IRAUNKORRERANTZ.

5.4.1.- Berdintasunerako II Planaren “Ingurune iraunkorra” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Ingurune iraunkorra” ildo estrategikoa 23 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, ingurune iraunkorra garatzeko 2 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, ingurune iraunkorra garatzeko 1 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

5.4.2.- Azken bi urtetako jarduera esanguratsuak

GIPIZKOAKO ENERGIAREN FORU PLANEAN genero ikuspegia txertatzeko egiten ari den azterketari jarraipena emanez, eta genero ikuspegia energia sostengarriaren arloko foru jarduerekin lotuz, genero eta energiari buruzko bi ikastaro edo lantegi antolatu dira. Lan ikastaro hauetako bakoitzean hogeiren bat pertsonak hartu dute parte.

5.5.- INDARKERIA MATXISTARIK GABEKO BIZITZARANTZ.

5.5.1.- Berdintasunerako II Planaren “Indarkeria matxistarik gabeko bizitzak” ildo estrategikoa

Berdintasunerako II Planaren “Indarkeria matxistarik gabeko bizitzak” ildo estrategikoa 42 neurri planteatzen ditu. Azken bi urteetan foru departamentuek horietako hainbat neurri programatu eta burutu dituzte euren urteroko berdintasunerako programazioan:

- 2015ean, indarkeria matxistarik gabeko bizitzak garatzeko 27 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.
- 2016an, indarkeria matxistarik gabeko bizitzak garatzeko 30 neurri garatu zituzten departamentu guztien artean.

INDARKERIA MATXISTAREN AURKAKO FORU POLITIKAREN FORU ZERBITZUEN BIRDISEINUA: Garatutako neurri hauen artean, garrantzia berezia du *Gizarte Politikako Departamentuari Emakume eta Gizonen Berdintasunerako Organoak* eskaini dion laguntza, lankidetzeta eta aholkularitza lana. 2013-2015 urteen artean prestatu zen eta 2015/2 Foru Arauan jaso zen, batetik, indarkeria matxistaren aurkako foru politikaren birdiseinatzeari begira eta, bestetik, politika horren garapenerako foru zerbitzuen birdefinitze edo/eta birdiseinatzeari begira. Beti ere, biak ala biak, emakumeen ahalduntze ikuspegi batetik.

5.5.2.- Azken bi urtetako jarduera esanguratsuak

“BERDINBIDEAN-TXIKIAK” PROIEKTUA: *Gazteriaren Foru Zuzendaritzak* eta *Berdintasunerako Organoak* elkarrekin koordinatutako programa da, 1.000 biztanle baino gutxiago dituzten udalerriei zuzendua eta 2013-2015 artean garatu dena. Programak gazteekin lana lehenesten du, emakumeen kontrako indarkeria matxista prebenitzeko helburuarekin. Esparru honetan Gipuzkoako 21 udalerrirekin lan egin da. Udal txiki hauen gazteekin egindako lana erakundeen arteko “*Beldur Barik*” programarekin lotuta egon da. 2016an, berriz, ez da programarekin jarraitu, puntualki gazteekin saioak egitea baino udal txikiekin lan egiteko beste modu estrukturalagoa eta sistematizatuagoa definitzen ari da.

ERAKUNDEEN ARTEKO “BELDUR BARIK” PROGRAMAREN LAGUNTZA ETA SUSTAPENA: gazteekin emakumeen kontrako indarkeria prebenitzeko zuzendua eta tokian tokiko garapena duena. Aldi berean, “*Berdinbidean Txikiak*” programako partaide gazteekin zuzenean lan egin da, aipatu foru zuzendaritzarekin lankidetzan.

2015ean, 71 lan aurkeztu dira Lurralde osotik eta, 2016an 86 lan. Hala ere, edukietan sakontzen jarraitzeko beharra dago, besteak beste egiten den lana haien bizitza esperientzietan gorpuztutako hausnarketaren emaitza izan dadin.

Programaren barruan erakunde bakoitzari esleitutako zereginak kontuan harturik, 2016an, ahalegin berezia egin da programa honi eta bere lanei hedapen handiago ematen *Gipuzkoako Foru Aldundiko Gazteriako Zuzendaritzan* sare eta eragileen bitartez et aparte hartzen duten udalekin zuzenean lana egiten.

“JABETU”, ADINGABEENTZAKO ABEGI ZENTROETAN PROIEKTU PILOTUA: *Gizarte Politikako Departamentuak Gipuzkoako Foru Aldundiaren* adingabeentzako abegi-zentroetan esku-hartze proiektu pilotua abiarazi du. Proiektuaren helburu nagusia adingabeen zentroetan bortizkeria sexistaren aurkako prebentzioa lantzea da eta, bide batez, etorkizunean anbizio handiagoko programak diseinatzeko informazioa biltzea.

Bio urteko iraupena, 2015-2016, izan du proiektuak. Jarraipena egiteko lantaldea *Abegi Zentroetako Arreta Teknikoko Zerbitzuko* pertsonalarekin, *Berdintasunerako Organoko* pertsonalarekin eta programa hau inplementatzeko ardura duen aholkularitzako pertsonalarekin osaturik dago. 2016an egindako lanaren ondorio bat “beldur barik” programara bi lan aurkeztea lortu zen eta programa honen bukaerako topaketara ere joan ziren.

EMAKUMEAK ELKARTE GASTRONOMIKOETAN: Tolosan egiten ari da esperientzia pilotu honi laguntza ematen zaio, elkarte gastronomikoetan emakumeen parte hartzea errazteko eta jai-erritualetan eta gertaera soziokulturalen eraldaketan aurrera egiteko, ikuspegi berdinzale batetik.

Esperientzia sistematizatu egin da eta landu diren hainbat jarraibide bi gidaliburutan jaso dira: “Generoaren ikuspegia gastronomia elkarteetan txertatzeko gidaliburua” eta “Berdintasunezko jaiak lortzeko gidaliburua”. Gidaliburu hauek argitaratzeke daude, Gipuzkoako beste udalerrri batzuei erreferentzia bezala baliogarriak izan daitezzen.

IRUNGO “ALARDEZALEAK” ELKARTEARI LAGUNTZA: alarde berdinzalea antolatu ahal izateko 2013-2015 urteetan emandako laguntza da. Bestalde, gatazkaren konponbidean aurrera egiteko, Ararteko eta Emakunderekin batera erakundeen arteko gune bat sortu eta sustatu da. 2016an ez da gune honen bilerarik izan.

Gune honek erakundeen arteko koordinazioa eta komunikazioa erraztea du helburu, eta baita gatazkaren konponbidean lan bateratua egitea ere, aurrera egiteko ahalbidetzen duten estrategiak elkarrekin definituz. Horretarako, eraldaketa soziala, partaidetza soziala eta indarkeriaren inguruan aditua den eta Bradford Unibertsitateko *International Centre for Participation Studies* zentroaren irakasle eta zuzendaria den Jenny Percyren laguntza eta aholkularitza izan da.

EMAKUME BIKTIMEI EMANDAKO ARRETA: azpimarragarria da Emakunderekin lankidetzan egin den emakume biktimei ematen zaien arretari buruzko test lana, NBE-ONU erakundeak prestatu dituen “indarkeria jasaten duten emakumei eta neskei arreta estandarrak” betetzen diren ala ez neurtzekoa hain zuzen ere.

5.5.3.- “AURRE!”, Emakumeek aurre egiten dioten indarkeriaren aurkako Foru Plan berria.

Azkenik, arlo honetan garrantzi izugarria du, 2016an onartu zen “AURRE!”, *Emakumeek aurre egiten dioten indarkeriaren aurkako Foru Plan* berria.

Bere zehaztasunak laburtuz, plan honek ezaugarri hauek ditu:

- 4 atal: “Prestakuntza”. “Ikerketa”. “Prebentzioa eta sentsibilizazioa”. “Arreta”.
- 17 helburu: horietako 8 (ia erdia) prebentzioa eta sentsibilizazioko atalean.

- 69 ekintza: horietako 27 (%40) prebentzioa eta sentsibilizazioko atalean.
- Ekintzen ardura departamentu gehienek artea banatzen da. Bereziki departamentu hauen zuzendaritza batzuen artean:
 - o *Diputatu Nagusia.*
 - o *Ekonomia Sustapena, Landa Ingurunea eta Lurralde Oreka.*
 - o *Gizarte Politika.*
 - o *Gobernantza eta Gizartearekiko Komunikazioa.*
 - o *Kultura, Turismo, Gazteria eta Kirola.*
 - o *Mugikortasuna eta Lurralde Antolaketa.*
 - o *Ogasuna eta Finantzak.*

6.- ONDORIOAK

Txosten honen 2.1 atalean emakumeen eta gizonen arteko *Berdintasunerako Organoaren* helburu eta zereginei buruz esan den moduan, *2015/2 Foru Arauaren* helburu eta aginduei buruz ere gauza bera esan dezakegu: oso zabalak eta sakonak direla eta, ondorioz, onartua izan zenetik, bi urte hauetan, 2015 eta 2016an, agindu **gehienak martxan jarri eta betetzen ari direla esan daiteke** eta, era berean, agindu guztietan **oraindik betetzeko asko dagoela ere esan daiteke**. Garrantzitsua da hau kontuan izatea ondoren esango den guztia testuinguru egokian kokatu eta modu zuzenean ulertzeko.

Aurreko ataletan zehaztasun handiz egin den foru arauaren kapitulu bakoitzaren jarraipena kontuan harturik, atal honetan sintesi eta hausnarketa orokorra egingo dugu. Ondorio eta hausnarketak bi azpiataletan antolatuko ditugu:

6.1.- Betetze mailaren estimazio kuantitatiboak.

6.2.- Betetze mailari buruzko hainbat hausnarketa kualitatiboak.

6.1.- BETETZE MAILAREN ESTIMAZIO KUANTITATIBOAK

Estimazio hau egiteko, foru araua onartu zenetik, 2015 eta 2016 urteetan **foru arauaren titulu bakoitzean zenbat puntu edo item garatu edo landu diren** aipatuko ditugu. Hasi baino lehen, egin den estimazioa hobeto kokatu eta ulertzeko, kontuan izan behar diren ohar batzuk:

- Esan den bezala, kasu gehienetan item bat garatu edo landu izateak ez du esan nahi dena garatu edo landu denik edota, berdintasunaren ikuspegitik aurrerago garatzen jarraitu behar ez denik.
- Kasu batzuetan, aurreko ataletan azaldu den moduan, item bat garatu edo landu izan dela esateak “modu nahiko egokian garatzen edo lantzen ari dela” nahiko du esan. Eta item bat garatua izan ez dela esateak “garatzen edo lantzen ari dela, baina ez modu egokian”.
- Item guztien edukia eta mamia, zabaltasuna eta sakontasuna, ez dira berberak. Nolabait esateko, “udareak”, “sagarrik” eta “laranjak” batzen dira “fruta” kategoriarean. Ondorioz, berdintasunaren aldeko bere eragina ez da antzekoa edo konparagarria. Beraz, bata ala bestea garatzeak eragina eta balorazio ezberdina izan dezake. Hori baloratzeko, txostenaren aurreko ataletan, jarraipen deskriptiboan aipatzen diren kasu bakoitzeko zehaztasunak kontsultatu behar dira.

Beraz, jasotzen diren **estimazio kuantitatiboak interpretazio orokor bat egiteko metodologia baino ez dira**. Eta aipatu diren errealitateak jakinda eta kontuan hartuta irakurri, erlatibizatu eta interpretatu behar dira.

Hau guztia esanda ere, estimazio kuantitatiboak badu bere balioa. Batetik, foru arauaren betetze mailaren **argazki orokorra eta tendentzia nagusia ezagutzeko balio du**. Bestetik, batzaz beste bere tituluen **garapen orekatua egiten ari den ala ez ikusteko eta puntu ahulak eta indartsuak identifikatzeko** ere balio du.

6.1.1.- Foru arauaren tituluen betetze maila:

Foru arauaren titulu bakoitzean jasotzen diren helburu, zeregin, agindu... eta abarrei item edo puntu deitzen badiegu, txosten honen aurreko ataletan jasotako jarraipena kontuan izanda, estimazio kuantitatibo hauek egin ditzakegu. Aurrerago esan den moduan, estimazio kuantitatibo hauetan ere, item edota arlo bat garatu edo landu dela esaten denean, ez du esan nahi dena garatu edo landu denik edota, berdintasunaren ikuspegitik aurrerago garatzen jarraitu behar ez denik.

I. TITULUA. ESKUMENAK, FUNTZIOAK, ANTOLAKETA ETA FINANTZAKETA:

Hauek dira arloz arloko (kapituluz kapituluko) jarraipen datuak:

- Emakumeen eta gizonen Berdintasunerako Organoa, zereginak: 24 helburu edo zeregin aztertu dira jarraipena egiteko. Horietatik, 19 modu egokian landu dira. Hau da, landu behar diren item guztien %79a landu da.
- Emakumeen eta gizonen Berdintasunerako Organoa, errekurtsioak: lanpostu berri bat moldatu da lehengo lanpostuari berdintasunerako berariazko baldintzak ezarriz. Bestalde, zerbitzuburuaren lanpostuak ez ditu oraindik berdintasunerako lanpostuek dituzten berdintasunerako berariazko baldintzak. Bestalde, hiru urrats eta epe jarrita zeuden. Lehendabizikoa, langile premiei buruzko txostena egitearena, bete egin da. Bigarrena ez da bete, lanpostuak definitzearena. Hirugarrena, lanpostuan betetzeko epea urtebete barru bukatuko da. Beraz, guztira, bete behar ziren lautik bi item bete direnez, %50a landu da.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako Departamentu Unitateak, errekurtsioak: Hiru urrats eta epe jarrita zeuden. Lehendabizikoa, departamentuek beraien langile premiei buruzko txostenak egitearena, bete egin da. Bigarrena, lanpostuak definitzearena, sakonki aztertu ondoren, helburuak eta funtzioak betetzeko beste bide bat aukeratu da eta, ondorioz, ez da bete. Hirugarrena, lanpostuan betetzeko epea urtebete barru bukatuko da. Beraz, foru arauak jasotzen dituen bitik, item bat bete da. Beraz, %50a landu dela estimatu daiteke.
- Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako Departamentu Unitateak, funtzioak: foru arauak guztira 18 funtzio jasotzen ditu, horietako 7 jadanik beste egitura batzuk landu dituzte. Hau da, garatu behar diren item guztien %39a landu da.
- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako koordinazio eta gizarte solaskidetza egiturak: bost egitura dira guztira. Horietako hiru, departamentu arteko koordinazio politikoa eta teknikoa egitekoak ehunetik ehunera funtzionatu dute bi urte hauetan. Laugarrena, departamentu barneko berdintasunerako taldearena, departamentuen ehuneko hogeian baino ez du funtzionatu. Azkenik, gizarte solaskidetzarako egiturak bere antolaketa eta funtzionamendua berritzeko prozesu parte hartzailea burutu duenez, ehuneko hirurogei estimatu da. Beraz, batz bestekoa eginez, garatu behar diren item guztien %76a garatu da.

Bost arloen batz besteko ehuneko egiten badugu, garatu behar diren item guztien %59a garatu direla estimatu daiteke, foru arauak agintzen duenaren erdia baino gehiago.

Hala ere, kontuan hartzekoa da foru arauaren aurretik martxan jarritako egiturek eman dutela puntuaziorik altuenak eta foru araua onartu ondoren martxan jarri behar diren berriek puntuaziorik baxuena. Adibidez, azken hauen artean, *Berdintasunerako Organoaren* langile premiak eta *Departamentu unitate* berrien funtzioak betetzeko gaur egun eratuta dauden egituren arteko funtzio banaketa eta horretarako antolaketa eta berariazko formazioa.

Arloz arloko datuek gehiago garatzeko arloa “Emakumeen eta gizonen arteko berdintasunerako departamentu unitateak” dela erakusten dute. 2.2 atalean zehaztasunez azaldu da arlo honetan egin diren azterketa eta hausnarketak eta hartu den bidea. Beraz, 2017tik aurrera arlo hau berariazko formazioaz indartuko da eta foru arauak departamentu unitateentzat jasotzen dituen funtzioak gaur egun jadanik martxan dauden berdintasunerako egituren artean berrantolatuko dira, bere lorpena modu horretan bermatuz. Bestalde, funtzio hauek berrantolatzeko prozesu hau, denboraren aldetik, bat dator foru arauak departamentu unitateak martxan jartzeko ezarri zuen hiru urteko epearekin.

II. TITULUA: EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO BERARIAZKO POLITIKAK:

Hauek dira arloz arloko (kapituluz kapituluko) jarraipen datuak:

- Emakumeen eta gizonen berdintasunerako tokiko politika publikoen sustapena: foru arauak agindutako 5 funtzioak aztertu dira jarraipena egiteko. Bost horietatik, 4tan landu dira jarduerak. Hau da, garatu behar diren item guztien %80a landu dela estimatu daiteke.
- Sare eta praktika feministak: foru arauak agindutako 6 funtzioak aztertu dira jarraipena egiteko. Sei horietatik, 4tan landu dira jarduerak. Hau da, garatu behar diren item guztien %67a landu dela estimatu daiteke.
- Sentsibilizazio sozialerako, ezaqutzarako eta praktikarako neurrien garapena: foru arauak agindutako 9 funtzioak aztertu dira jarraipena egiteko. Bederatzi horietatik, 4tan landu dira jarduerak. Hau da, garatu behar diren item guztien %44a landu dela estimatu daiteke.
- Indarkeria matxistaren aurkako borrokarako foru politikaren diseinua, koordinazioa eta ebaluazioaren garapena: foru arauak agindutakoa aztertu da jarraipena egiteko. Horretarako hainbat jarduera landu dira eta, gainera, berariazko foru plan berria ere prestatu da. Beraz, funtzio hau %100ean landu dela estimatu daiteke.

Lau arloen batz besteko ehuneko egiten badugu, garatu behar diren item guztien %73a landu dela estimatu daiteke.

Arloz arloko datuek gehiago garatzeko arloa “Sentsibilizazio sozialerako, ezaqutzarako eta praktikarako neurrien garapena” dela erakusten dute, datorren urtean bereziki garatu egin beharko litzatekeena II. Titulu honen betetze maila handitzea nahi bada. Bestalde, egora hau legealdi honetan *Gipuzkoako Foru Aldundiak* indarkeria matxistaren aurkako borrokarari eman dion lehentasunarekin guztiz bat dator.

III. TITULUA: GENERO IKUSPEGIA GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUERETAN ETA GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOKO FORU SEKTORE PUBLIKOKO ENTITATEEN JARDUERETAN INTEGRATZEKO NEURRIAK:

Hauek dira arloz arloko (kapituluz kapituluko) jarraipen datuak:

- Departamentuen berdintasunerako foru planaren plangintza, jarraipena eta ebaluazioa: foru arauak agindutakoa bi urtetan bete da, bai 2015ean eta bai 2016an. Bestalde, egin behar horri, 2013-2016 fasearen amaiera eta 2017-2020 fasearen prestaketa gehitu zaio. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira, %100a landu dela estimatu daiteke.
- Ordezkaritza eta partaidetza orekatua foru aldundiaren esparru eta maila guztietako lan taldeetan: foru arauak agindutakoa 11 zuzendaritza-organoetan betetzen da eta 4 diru-

laguntza deialdietako erabaki mahaietan ere bai. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.

- Emakumeen eta gizonen berdintasunaren aldeko informazioaren ekoizpena eta kudeaketa, eta barne eta kanpo komunikazioa: foru arauak agindutakoa web gune eta sare sozialen bidez bete da. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Foru Azterlan eta estatistikak genero ikuspegia txertatuz egitea: foru arauak agindutakoa departamentuentzako genero adierazleak prestatzeko gida baten bitartez eta EBA-Emitzei Bideratutako Aurrekontuak aplikazioko genero adierazleekin landu da. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian garatu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Kontratazio publikoan txertatutako berdintasunerako klausulak: departamentu guztiak ari dira foru arauak agindutakoa betetzen. 2016an 172 kontratuetan txertatu dira berdintasunerako klausulak. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Diru-laguntzetan txertatutako berdintasunerako klausulak: departamentu guztiak ari dira foru arauak agindutakoa betetzen. 2016an 102 diru-laguntzetan txertatu dira berdintasunerako klausulak. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Araugintza. Generoaren eraginaren alde aurretiko ebaluazio txostena foru aurreproiektu zein izaera orokorreko xedapen proiektuetan. Baita sektore izaerako foru plan estrategikoetan ere: departamentu guztiak ari dira foru arauak agindutakoa betetzen. 2015ean 21 txosten egin ziren, beste horrenbeste aurreproiektuentzako. Eta 2016an, 22 txosten. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian landu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Aurrekontuen plangintza eta kudeaketa: genero inpaktua egiaztatu, aztertu eta ebaluatu urtero aurrekontua onartu baino lehen eta, baita ere, modu berean, aurrekontu ekitaldia bukatzen denean: arauak agindutakoa betetzeko EBA-Emitzei Bideratutako Aurrekontuak aplikazioan berdintasunaren zeharkakotasuna bermatu eta genero eragina neurtzeko adierazleak prestatu dira. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian garatu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.
- Langileen kudeaketa: sarbidea eta hautaketa; sustapena; prestakuntza; ordainsariak; lan segurtasuna eta osasuna; erantzunkidetasuna eta bateragarritasuna: foru arauak agindutakoa betetzeko, 2015 eta 2016an berdintasunerako formazioa eskaini da, lan segurtasuna eta osasuna esparruko berdintasunerako klausulak txertatu dira kontratuetan eta, bereziki, erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plan berria prestatu da. Beraz, kapitulu honen item guztiak modu nahiko egokian garatu dira eta %100a landu dela estimatu daiteke.

Bederatzi arloen batz besteko ehuneko egiten badugu, garatu behar diren item guztiak landu direla esan daiteke eta %100a landu dela estimatu daiteke.

Ez, noski, arlo bakoitzean foru arauak agintzen duen eta berdintasunaren ikuspegitik egin daitekeen guztia %100 egin delako, baizik eta bederatzi arloetan, arlo guztietan, foru arauak agindutako hainbat jarduera eta hobekuntza egin direlako, bi urte hauetan foru arauak agindutako hainbat gai modu egokian landu direlako.

IV. TITULUA: BERDINTASUNAREN SUSTAPENA FORU ESKU HARTZE ESPARRUETAN:

Hauek dira arloz arloko (kapituluz kapituluko) jarraipen datuak:

- Demokrazia parte hartzaile baterantz: Berdintasunerako II Foru Planak ildo estrategiko honetan dauzkan 48 neurrietatik, 2015ean 32 landu ziren (%66a) eta 2016an 28 landu ziren (%58a). Hau da, batzaz beste, urte bietan berdintasunerako foru planaren neurrien %62a landu da.

Bestalde, partaidetza eta berdintasuna txertatzeko teknikarien lantalde mistoan hamalau udal eta mankomunitate baten berdintasuneko eta partaidetzako teknikariek hartu dute parte.

- Zainketa duinen eta guztientzako eneredu sozialerantz: Berdintasunerako II Foru Planak ildo estrategiko honetan dauzkan 34 neurrietatik, 2015ean 16 landu ziren (%47a) eta 2016an 6 landu ziren (%18). Hau da, batzaz beste, urte bietan berdintasunerako foru planaren neurrien %33a landu da.

Bestalde, denboraren pobrezari buruzko azterketa espezifiko burutu da eta Arrasate eta Irungo udaletan esperientzia pilotua egin da.

Azkenik, azken urtean esparru honekin lotura handia duen erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plan berria prestatu da.

- Bizitzaren iraunkortasunaren zerbitzurako ekonomiarantz: Berdintasunerako II Foru Planak ildo estrategiko honetan dauzkan 40 neurrietatik, 2015ean 22 landu ziren (%55a) eta 2016an 14 landu ziren (%35). Hau da, batzaz beste, urte bietan, berdintasunerako foru planaren neurrien %45a landu da.

Bestalde, azken urtean erantzunkidetasunerako eta kontziliaziorako foru plan berria prestatzen hasi da.

- Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz: Berdintasunerako II Foru Planak ildo estrategiko honetan dauzkan 23 neurrietatik, 2015ean 2 landu ziren (%9a) eta 2016an 1 landu zen (%4). Hau da, batzaz beste, urte bietan, berdintasunerako foru planaren neurrien %6a landu da.

Bestalde, Gipuzkoako energiaren foru planaren baitan bi ikastaro edo lantegi egin dira.

- Indarkeria matxistarik gabeko bizitzarantz: Berdintasunerako II Foru Planak ildo estrategiko honetan dauzkan 42 neurrietatik, 2015ean 27 landu ziren (%64a) eta 2016an 30 landu ziren (%71a). Hau da, batzaz beste, urte bietan, berdintasunerako foru planaren neurrien %68a landu da.

Bestalde, Berdinbidean-Txikiak proiektua, erakundeen arteko "Beldur barik" programa, adingabeentzako abegi-zentroetan "Jabetu" proiektua, emakumeak elkarte gastronomikoan esperientzia pilotua eta "Alardezaleak" elkarteari emandako laguntza ere aipatu behar dira esparru honetan.

Azkenik, azken urtean "Aurre!" Emakumeek aurre egiten dioten indarkeriaren aurkako foru plan berria prestatu, onartu eta martxan jarri da.

Bost arloen batzaz besteko ehuneko egiten badugu, bi urte hauetan Berdintasunerako II Foru Planaren neurrien %43a garatu dela esan daiteke.

Horretaz gain, bi foru plan berri prestatu dira, partaidetza eta berdintasuna uztartzeko 14 udalez osatutako lan talde mistoak lanean aritu da, indarkeriaren aurkako hainbat jarduerak egin dira eta abar.

Ildoz ildoko datuek gehiago garatzeko ildo estrategikoa “Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz” ildo estrategikoa dela erakusten dute, datorren urtean garatu egin beharko litzatekeena IV. Titulu honen betetze maila handitzea nahi bada. Hala ere, ildo estrategikoa honek oso neurri gutxi ditu *Berdintasunerako II Foru Planean*.

Azpimarragarriagoa da II Foru Planean garatzeko neurri asko dituzten “Zainketa duinen eta guztientzako enpresa sozialerantz” eta “Bizitzaren iraunkortasunaren zerbitzurako ekonomiarantz” ildo estrategikoen azken bi urtetan landu dituzten neurrien ehuneko baxuak. Ez “Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz” ildo estrategikoen bezain baxuak, baina planean neurri askoz gehiago eta garrantzitsuak dituzenez, kasu hau aztergarriagoa da.

Azkenik, ildo estrategikoa hauen egora hau legealdi honetan *Gipuzkoako Foru Aldundiak* indarkeria matxistaren aurkako borrokari eta erantzunkidetasunaren eta kontziliazioaren aldeko jardunari eman dion lehentasunarekin bat dator.

6.1.2.- Foru arauaren item edota puntuaren betetze maila:

TITULUA GUZTIEN BATAZ BESTEKOA:

Garatu edo landu izateak ez du esan nahi dena garatu edo landu denik edota, berdintasunaren ikuspegitik aurrerago garatzen jarraitu behar ez denik.

Aurreko atalean jasotakoa laburtuz, hauek dira tituluz titulu batzuetan besteko jarraipen datuak:

- I. Titulua. Eskumenak, funtzioak, antolaketa eta finantzaketa: garatu behar diren item edo puntu guztien %59a landu dela estimatu daiteke, foru arauak agintzen duenaren erdia baino gehiago.
- II. Titulua. Emakumeen eta gizonen berdintasunerako berariazko politikak: garatu behar diren item edo puntu guztien, %73a landu dela estimatu daiteke.
- III. Titulua. Genero ikuspegia Gipuzkoako Foru Aldundiaren jardueretan eta Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru sektore publikoko entitateen jardueretan integratzeko neurriak: garatu behar diren item edo puntu guztien, %100a landu dela estimatu daiteke.
- IV. Titulua. Berdintasunaren sustapena foru esku hartze esparruetan: garatu behar diren item edo puntu guztien *Berdintasunerako II Foru Planean* neurrien %43a landu dela esan daiteke.

Guztien batzuetan bestekoa eginez, 2015an eta 2016an, foru arauak garatu behar diren item edo puntu guztien %69a landu dela estimatu daiteke.

Honek ez du esan nahi foru arauak agintzen duen eta berdintasunaren ikuspegitik egin daitezkeen %69a guztiz garatu dela, dena egin dela, baizik eta bi urte hauetan foru arauak agindutako item, gai edo hobetzeko puntuaren %69a modu egokian landu dela, item horien lanketa hasita dagoela alegia.

Foru araua onartu zenetik, bi urte hauetan, foru arauak dituen item edo puntu guztien bi hereneko lantze maila altu honek arrazoi garrantzitsu batengatik gertatu dela ondorioztatu daiteke, aurreko atalen jarraipen deskriptiboa eta zehatza kontsultatzen badugu:

- Berdintasunerako foru arauak aurretik egindako berdintasunerako foru politikak jaso eta jarraipena eman zela. Hau da, *Berdintasunerako I. Foru Plana* (2008-2011) eta *Berdintasunerako II Foru Planean* (2012-2020) baitan egindako esperientziak eta martxan jarritako egiturak jaso zituela, osatuz eta indarberrituz. Nolabait esateko, aurreko urteetako berdintasunaren aldeko zegoen inertzia, egiturak eta praktika onak bereganatu, jarraipena

eman eta foru arau mailara eraman zituela. Aurreko eskarmentu eta inertzia horiek berdintasunerako foru arauaren garapenaren hasiera erraztu eta bizkortu egin dute.

6.2.- BETETZE MAILARI BURUZKO HAINBAT HAUSNARKETA KUALITATIBOAK

Aurreko atalean aipatutako estimazio kuantitatiboek ematen duen ikuspegi orokorra osatzeko, txosten osoan zehar, jarraipen deskriptibo zehatza egiterakoan jaso diren jarduera eta ekimen batzuk azpimarratuko ditugu atal honetan.

Logikoa denez, foru arauan aipatzen diren item guztiek ez dute, berdintasunaren ikuspegitik, eduki eta balio bera. Bi urte hauetan, 2015 eta 2016an landu diren foru arauko itemek ere ez dute, berdintasunerako politiken ikuspegitik, mami eta eragin berbera.

Atal honetan, **esanguratsuenak** jasoko ditugu, bai modu egokian landu direnak eta bai garatu ez direnak edota modu nahiko egokian landu ez direnak.

6.2.1.- Modu egokian landu diren item esanguratsu azpimarragarriak:

Garatu edo landu izateak ez du esan nahi dena garatu edo landu denik edota, berdintasunaren ikuspegitik aurrerago garatzen jarraitu behar ez denik.

- BERDINTASUNERAKO ORGANOAREN INDARTZEA. Bai aitortu zaion izaera eta atxikimendua eta bai bertan sortu den lanpostu berriaren definizioa azpimarratu daiteke, bere zereginak hobeto betetzeko baliabideak eman dizkiolako.
- BERDINTASUNERAKO ORGANOAREN ZEREGIN GEHIENAK LANDU DIRA: Berdintasunerako Organoaren ardura nagusietako bat berdintasunerako foru politikak sustatzea eta koordinatzea denez, guztiz funtsezkoa da azken bi urteetan bere zeregin gehienak modu egokian lantzeko eta garatzeko gai izatea.
- BERDINTASUNERAKO DEPARTAMENTU ARTEKO KOORDINAZIO EGITURA POLITIKOAK ETA TEKNIKOAK: Egitura hauek, departamentuen ordezkariak berritu ondoren, indarberritu egin dira eta oso ondo funtzionatzen ari direla azpimarratu daiteke, beren funtzio eta zereginak ondo betez.
- DEPARTAMENTUEN BERDINTASUNERAKO URTEKO PROGRAMAZIOA: indarrean dauden berdintasunerako foru politikak eta planak garatzeko, departamentuek urte hasierako programazioa eta urte bukaerako jarraipena egiteko modu sistematizatu barneratu dute.
- DEPARTAMENTUEK KONTRATUETAN ETA DIRU LAGUNTZETAN TXERTATUTAKO BERDINTASUNERAKO KLAUSULAK: 2016an jasotako datuetan klausula hauek orokortu eta sistematizatu egin direla ikusi da, eraginkortasun handiena lortzeko faseetan txertatzen direlarik eta jarraipena ere egiten hasi delarik.
- DEPARTAMENTUEK FORU ARAUEN ANTEPROIEKTUETAN ETA IZAERA OROKORREKO XEDAPENETAN EGITEN DITUZTEN GENEROAREN ERAGINAREN ALDEZ AURRETIKO EBALUAZIO TXOSTENAK: Berdintasunerako legea betez, 2015 eta

2016an orokortu eta sistematizatu den prozedura, Berdintasunerako organoak txosten hauei egiten dien nahitaezko egiaztatze txostenak barne.

- GUNEA, BERDINTASUNERAKO GIZARTE SOLASKIDETZA EGITURA: prozesu parte-hartzaile baten bidez, elkarteen parte hartzea aberastu eta errazteko antolaketa eta funtzionamendu proposamena prestatu dela azpimarratu beharko litzateke, 2017an modu pilotuan probatu eta hobetuko dena.
- BERDINTASUNERAKO TOKIKO POLITIKAK SUSTATZEKO BERDINTASUN TEKNIKARIEKIN LANGUNEA: lan esparru honekin lotzen diren programa eta proiektu guztiak azpimarratu behar dira. Esaterako: “Berdinbidean”, “Beldur barik”, “Berdinbidean-txikiak”, “Jabetu” eta abar.
- EMAKUMEEN ETXEAK: batetik, Donostiako Emakumeen Etxearekin dagoen harreman eta laguntza berezia nabarmendu behar da eta, bestetik, emakumeen etxea martxan jarri nahi duten taldeentzat, orain arte emakumeen etxeak eratzeko egon diren hainbat prozesu motari buruzko egin den sistematizazio eta dokumentatze lana.
- BERDINTASUNAREN KOMUNIKAZIOA: sentsibilizatzeko burutu diren hainbat ekitaldi instituzionalak eta sare sozialetan nahiz webgunean izan duten oihartzuna. Esaterako: “#OrainBerdintasuna”; “Berdintasuna orain”; “Hitza ematen dut”; “Martxoaren 8ko adierazpen instituzionala”; “Denok zu”; “Berdintasuna eta kontziliazioa” kongresua”; eta halakoak, beti *Gipuzkoako Foru Aldundi* osoaren konpromisoa jaso izan dutenak.
- INDARKERIA SEXISTARI AURRE EGITEKO FORU ZERBITZUEN EGOKITZAPENA: emakumeen ahalduentzaren ikuspegitik aurreko urteetan egin zen foru zerbitzu guztien behin betiko definizio berria udalen artean aurkeztu eta zabaldu da.
- “AURRE!” EMAKUMEEK AURRE EGITEN DIOTEN INDARKERIAREN AURKAKO FORU PLAN BERRIA: berdintasunerako politiken arlo espezifiko hau lehentasunez, zabal eta sakon garatzeko berariazko foru plana, eta berdintasunerako 2017-2019 plangintzaren zutabe garrantzitsuetako bat.
- ERANTZUNDIKETASUNAREN ETA KONTZILIAZIOAREN ALDEKO FORU PLAN BERRIA: berdintasunerako politiken arlo espezifiko hau lehentasunez, zabal eta sakon garatzeko berariazko foru plana, eta berdintasunerako 2017-2019 plangintzaren zutabe garrantzitsuetako bat.
- BERDINTASUNAREN ZEHARKAKOTASUNA FORU KUDEAKETAN TXERTATZEKO TRESNA BERRIAK: programazioa egiteko EBAn, Emaitei bideratutako Aurrekontuak, eta jarraipena egiteko Midenet aplikazioan berdintasunerako helburuak, genero adierazleak eta berdintasunerako plangintza txertatzeko prestaketak.

6.2.2.- Garatu ez diren item esanguratsu azpimarragarriak. Edota modu apalago batean lantzen ari diren itemak:

- BERDINTASUNERAKO ORGANOA. Foru arauak *Berdintasunerako Organoaren* langile premiak betetzeko gehienez hiru urteko epea ematen duenez, ez dira oraindik lanpostu hauek ez definitu eta ez bete. Langile premiei buruzko txostenak bere garaian egin ziren arren, lanpostuak definitzeko epea 2016ko martxoaren 17an bukatu zen. Lanpostuak betetzeko epea 2018ko martxoaren 17an bukatuko da.

Egoera honek zerikusi zuzena du txosten honen 2.1 atalean (10. orrialdea) jaso diren eta Berdintasunerako Organoak lantzen hasi ez den helburu eta zereginekin edota lantzen hasi den baina ez modu nahiko egokian lantzen ari denekin. Esaterako, adibide esanguratsu modura: “gainontzeko erakunde eta organoei laguntza eta aholkularitza ematea”, “baliabideak eta zerbitzuak sortzea”, “Lurralde Historikoan gertatzen diren bereizkeria egoerak antzematea eta horiek kontrako neurriak diseinatu eta bultzatzea”, eta abar.

Bestalde, berdintasunerako zerbitzuburuaren lanpostuak ez ditu oraindik teknikarien lanpostuek dituzten berdintasunerako berariazko baldintza eta betebeharrak. Beraz, lanpostu honen aldaketa egin beharko litzateke, 2015/2 Foru Arauaren 16. artikulua, *Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2005 Legeak* 17. artikuluan xedatutako aipatuz, berdintasuneko teknikarien gaikuntzari buruz esaten duena *Berdintasunerako Organoaren* kasu guztietan bete dadin.

- **BERDINTASUNERAKO DEPARTAMENTU UNITATEAK:** Foru arauak unitate hauek martxan jartzeko gehienez hiru urteko epea ematen du. Langile premiei buruzko txostenak bere garaian egin ziren. Lanpostuak definitzeko epea 2016ko martxoaren 17an bukatu zen. Lanpostuak betetzeko epea 2018ko martxoaren 17an bukatuko da.

Lanpostuen zerrendan halako aldaketak egiteko behar diren esparru guztien azterketa sakona eta zehatza egin da bi urte hauetan. Beti ere, 2015/2 Foru Arauak unitate hauek eratuz lortu nahi dituen helburuak gaur egungo baldintza eta testuinguruan lortzeko asmoarekin. Eraginkortasun tekniko eta ekonomikoaren, eta zeharkakotasunaren eta jasangarritasunaren argira *Foru Arauak* departamentu unitateei ezarritako helburu eta funtzioen lanketa eta lorpena gaur egun martxan dauden berdintasunerako egiturekin bermatzea erabaki da.

Berrantolaketa prozesu honek bere eragina izan du unitateen funtzioen garapenean. Esaterako, adibide esanguratsu modura: “berariazko neurriak diseinatzea”, “aholkularitza ematea”, “prestakuntza diseinatzea eta jarraipena egitea”, “neurriak proposatu eta bultzatzea”, “jarduerak aztertzea”, “epai-mahai, batzorde eta lan taldeetan parte hartzea”, eta abar (2.2 atala).

- **BERDINTASUNERAKO DEPARTAMENTU BARNEKO KOORDINAZIO EGITURA:** Alde handia dago departamentu batetik bestera. Salbuespenak salbu, departamentu barneko berdintasunerako talde hauek ez dute, orokorrean, modu iraunkor eta sistematizatuan funtzionatzen departamentuetan.

Aurreko puntuan esandakoa kontuan izanik, neurri handi batean “Departamentu unitateen” hainbat funtzio bereganatu beharko dituztenez, 2017tik aurrera berariazko formazioa, baliabideak eta aholkularitza beharko dutela aurreikusten da.

- **FORU ARAUAREN JARRAIPEN ETA EBALUAZIO BATZORDEA:** foru arauak esaten duenez, foru arau onartu zenetik sei hilabetera martxan jarri behar zena. Atzerapenaren arrazoia hau izan daiteke: batzorde honen osaketan GUNEAK, berdintasunerako gizarte solaskidetzak parte handia du, eta egitura hau bere antolaketa eta funtzionamendua berritzen egon denez, ezin izan da partaidetza hori finkatu.
- **GARAPEN AHULEKO ARLOAK:** txosten honen 6.1 ataleko azpiataletan beste arlo hauek ere azpimarratu dira ahulenak bezala:
 - o “Sentsibilizazio sozialerako, ezagutzarako eta praktikarako neurrien garapena”, bereziki arlo hauetan jardun ez delako: emakume migratzaileak, ikuspegi

- transfeminista, transexualitatea eta lan-sexuala (3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7 eta 3.3.9 atalak).
- “Bizitzarako ingurune iraunkorrerantz”, bereziki ildo estrategiko honetako oso neurri gutxi garatu direlako departamentuen urteroko programazioen bidez, nahiz eta ildo estrategiko honek oso neurri gutxi *Berdintasunerako II Foru Planean*.
 - “Zaintza duinen eta guztientzakoaren eredu sozialerantz” ildo estrategikoan, nahiz eta hainbat neurri landu, *Berdintasunerako II Planean* ildo estrategiko honek dituen neurri kopuru altuaren ehuneko txikiak landu dira azken bi urtetan.
 - “Bizitzaren iraunkortasunaren zerbitzurako ekonomiarantz” ildo estrategikoan, nahiz eta hainbat neurri landu, *Berdintasunerako II Planean* ildo estrategiko honek dituen neurri kopuru altuaren ehuneko txikiak landu dira azken bi urtetan.
- GARATU EDO LANDU EZ DIREN BESTE ITEM GARRANTZITSU BATZUK: txosten honen 6.1 ataleko azpiataletan beste arlo hauek ere azpimarratu dira ahulenak bezala:
- “Emakumeen eta gizonen berdintasunerako arloak sortzen eta indartzen laguntzea, dagokion toki administrazioko lanpostuen zerrendan ageri diren teknikari espezializatuekin” (3.1.3 atala).
 - “Emakumeen eta ordena heteropatriarkala hausten duten beste pertsonen partaidetza sozio-politikoa oztopatzen duten aurreiritzien aurkako borroka eta balore aldaketa sustatzea” (3.2.4 atala).
 - “Erabaki eta eragin esparruetan emakumeen sarbidea areagotzen laguntzea” (3.2.5 atala).

Aurreko hausnarketak kontuan harturik, modu labur eta sintetikoan esanda, hauek izango lirateke 2015/2 Foru Arauaren betetze maila hobetzeko lehentasunak:

a) 6.2.1 atalean balorazio positiboaz jaso diren garapen edo lanketa esanguratsu eta azpimarragarriak bermatu eta jarraitzea.

b) 6.2.2 atalean hobetzeko balorazioaz jaso diren itemen garapenari bultzada bat ematea.

--

Donostia, 2017-03-17